

Review Paper

Identification and Classification of Health Assessment Instruments for Older Adults: A Scoping Review

Raziyeh Taheri¹ , *Farzaneh Saki¹ , Farzaneh Ramezani¹

1. Department of Exercise Rehabilitation, Faculty of Sports Science, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.

Citation: Taheri R, Saki F, Ramezani F. Identification and Classification of Health Assessment Instruments for Older Adults. *Journal of Health Research in Community*. 2026; 12(1):1-21 (Persian). <https://doi.org/10.32598/JHRC.12.1.5609.1> <https://doi.org/10.32598/JHRC.12.1.5609.1>

Received: 10 Jul 2025

Revised: 27 Dec 2025

Accepted: 15 Jan 2026

ABSTRACT

Introduction and Purpose: With the rapid growth of the global older adult population, which is projected to exceed two billion by 2050, comprehensive health assessment has become increasingly important. This scoping review aimed to identify and classify validated health assessment instruments across five key domains in older adults: physical activity, physical function, social function, cognitive and emotional function, and well-being.

Methods: This study followed the Joanna Briggs Institute methodology, building on the Arksey and O'Malley framework for scoping reviews, and was reported in accordance with the PRISMA-ScR guidelines. A systematic search was conducted in Scopus, Web of Science (WoS), PubMed, IranDoc, and Magiran for studies published between 1991 and January 2025. English- or Persian-language studies addressing the development or evaluation of quantitative health assessment instruments for older adults (age ≥60 years) were included. Data extraction was performed independently by two reviewers.

Results: A total of 72 eligible studies were identified. Cognitive and emotional function was the most frequently assessed domain (26 instruments), followed by physical function (22 instruments), well-being (11 instruments), physical activity (7 instruments), and social function (6 instruments). Most studies reported reliability, whereas reporting of construct or criterion validity was limited.

Conclusion: This scoping review provides a relatively comprehensive mapping of health assessment instruments used for older adults across five key domains. Although most studies reported some form of reliability, information on validity, crosscultural adaptation, and applicability to specific subgroups of older adults was often limited. These gaps highlight the need for further research to strengthen psychometric evidence, develop culturally adapted tools, and expand multidimensional instruments.

Keywords: Elderly, Assessment tools, Physical activity, Psychometrics, Validation studies, Functional assessment

*** Corresponding Author:**

Farzaneh Saki, Associate Professor.

Address: Department of Exercise Rehabilitation, Faculty of Sports Science, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.

Tel: +98 (918) 8503783.

E-Mail: f_saki@basu.ac.ir

Copyright © 2026 The Author(s);

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-BY-NC 4.0: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

Extended Abstract

Introduction

Population aging is a global phenomenon, and the United Nations indicates that the number of individuals aged 60 years and older is expected to exceed 2 billion by 2050. This rapid demographic transition heightens the need for comprehensive health assessment in older adults to promote healthy aging, enable early detection of functional decline, and prevent disability. The World Health Organization emphasizes maintaining functional ability across physical, cognitive, social, and emotional domains, along with subjective well-being, as central to quality of life in later life.

Five domains are widely recognized as particularly important: (1) physical activity (bodily movements that result in energy expenditure), (2) physical functioning (the capacity to perform daily tasks, including mobility, balance, strength, and endurance), (3) social functioning (interpersonal relationships, participation, support networks, and the prevention of isolation), (4) cognitive-emotional functioning (memory, executive function, attention, mood, anxiety, and depressive symptoms), and (5) well-being (psychological, social, and overall life satisfaction). Despite their importance, available assessment tools remain heterogeneous, are often limited to single domains, and frequently demonstrate inconsistent psychometric reporting. Multidimensional instruments that integrate multiple domains remain relatively uncommon. This fragmentation limits standardized assessment, comparability across studies, and the translation of evidence into clinical practice and policymaking.

Accordingly, this scoping review aimed to systematically identify and classify validated quantitative health assessment tools used in older adult populations (typically defined as individuals aged ≥ 60 years) across these five core domains.

Methods

This scoping review was conducted in accordance with the Joanna Briggs Institute guidance and the Arksey and O'Malley framework, and its reporting complied with the PRISMA extension for Scoping Reviews (PRISMA-ScR). A systematic literature search was performed in [Scopus](#), [Web of Science](#), [PubMed](#), [IranDoc](#), and [Magiran](#) for studies published between January 1991 and January 2025. Search strategies combined terms related to older adults, assessment instruments, and the five health

domains using Boolean operators. Inclusion criteria comprised peer-reviewed English- or Persian-language articles reporting the development, psychometric evaluation, or application of quantitative assessment tools in older adult populations. Reviews, editorials, conference abstracts, study protocols, grey literature, and qualitative or non-quantitative studies were excluded to ensure the availability and quality of psychometric information. Following duplicate removal, title and abstract screening, and full-text review, 72 eligible studies were included. Data extraction captured the instrument name, target domain(s), number of items, administration format (self-report or performance-based), reported psychometric properties (e.g., reliability and validity), and characteristics of the validation samples.

Results

A total of 72 distinct assessment tools were identified across the five domains. Cognitive and emotional functioning was the most frequently assessed domain (26 instruments), including the Montreal Cognitive Assessment (MoCA), the Clock Drawing Test, Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS), and the Geriatric Anxiety Inventory. These instruments generally demonstrated reliability, with Cronbach's alpha or ICC values ranging from 0.74 to 0.98 across diverse populations, including healthy older adults and those with mild cognitive impairment, dementia, or Parkinson's disease.

Physical functioning was assessed using 22 tools, predominantly performance-based measures, including the Timed Up and Go (TUG) test, the Short Physical Performance Battery (SPPB), the Berg Balance Scale, the 6-minute walk test, and the 30-second chair stand test. These instruments were commonly reported to be reliable, with ICC values ranging from 0.64 to 0.97, and were widely applied in both community and clinical settings, particularly for fall-risk assessment. Well-being was assessed using 11 tools, such as the Ryff Psychological Well-Being Scales, the WHOQOL-OLD, and the Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale. These instruments were primarily self-report measures encompassing psychological, social, and, in some cases, spiritual dimensions, with reported reliability values commonly exceeding 0.70.

Physical activity was the least represented domain, comprising 7 mainly self-report instruments (for example, CHAMPS, IPAQ, PASE, and RAPA), with reported test-retest reliability values ranging from 0.60 to 0.96. Validation was largely limited to healthy, community-dwelling older adults. Across domains, reliability indices

were reported most frequently, whereas evidence regarding construct and criterion validity, responsiveness, and cross-cultural adaptation was inconsistently and often incompletely described. Assessment tools integrating multiple domains within a single instrument were rare. Social functioning was assessed using 6 instruments, including the Lubben Social Network Scale and the Perceived Social Isolation Scale, reflecting some conceptual overlap with functional domains. Reliability coefficients ranging from 0.63 to 0.97, with notable cultural variability in definitions and operationalization.

Of the 72 included studies, approximately one quarter reported some form of construct, criterion, or content validity; the remaining studies provided only reliability indices.

Conclusion

This scoping review provides a relatively comprehensive mapping of quantitative health assessment tools available for older adults across five essential health domains. Overall, a greater number of instruments and stronger psychometric evidence were observed for physical functioning and cognitive-emotional assessments, while notable gaps persist in the availability of culturally adapted instruments, particularly Persian-language versions; integrated, multidimensional tools; and comprehensive validity reporting. These findings offer practical guidance for researchers, clinicians, and policymakers in selecting ap-

propriate assessment instruments and highlight priorities for future research, including cross-cultural validation, the development of unified multi-domain measures, and standardized psychometric reporting to support comprehensive geriatric assessment and healthy aging policies.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This is a scoping review and does not involve human participants; therefore, ethical approval was not required.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Authors contributions

All authors contributed equally to the conception and design of the study, data collection and analysis, interpretation of the results, and drafting of the manuscript. Each author approved the final version of the manuscript for submission.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

مقاله مروری

شناسایی و طبقه‌بندی ابزارهای ارزیابی سلامت سالمندان: یک مرور دامنه‌ای

راضیه طاهری^۱، فرزانه ساکی^۱، فرزانه رضانی^۱

۱. گروه توانبخشی ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

Citation: Taheri R, Saki F, Ramezani F. Identification and Classification of Health Assessment Instruments for Older Adults. *Journal of Health Research in Community*. 2026; 12(1):1-21 (Persian). <https://doi.org/10.32598/JHRC.12.1.5609.1>

doi: <https://doi.org/10.32598/JHRC.12.1.5609.1>

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۹ تیر ۱۴۰۴

تاریخ اصلاح: ۰۶ دی ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۲۵ دی ۱۴۰۴

مقدمه و هدف: با افزایش سریع جمعیت سالمندان و پیش‌بینی رسیدن آن به بیش از ۲ میلیارد نفر تا سال ۲۰۵۰، ارزیابی جامع سلامت این گروه سنی اهمیت فزاینده‌ای دارد. هدف این مرور دامنه‌ای شناسایی و طبقه‌بندی ابزارهای معتبر ارزیابی پنج حوزه کلیدی سلامت سالمندان شامل فعالیت بدنی، عملکرد جسمانی، عملکرد اجتماعی، عملکردهای شناختی و عاطفی و بهزیستی بود.

روش کار: این مطالعه براساس راهنمای مؤسسه جوآنا بریگز و چارچوب پیشنهادی آرکسی و اومالی انجام شد و گزارش‌دهی آن مطابق دستورالعمل پریزما برای مرور دامنه‌ای بود. جست‌وجوی نظام‌مند در پایگاه‌های اسکوپوس، وب‌آوساینس، پابمد، ایرانداک و میگزین از سال ۱۹۹۱ تا ژانویه ۲۰۲۵ انجام شد. مطالعات فارسی یا انگلیسی مرتبط با توسعه یا ارزیابی ابزارهای کمی سلامت سالمندان (با حداقل سن ۶۰ سال) وارد بررسی شدند. استخراج داده‌ها به‌صورت مستقل توسط دو پژوهشگر انجام گرفت.

یافته‌ها: در مجموع ۷۲ مطالعه واجد شرایط شناسایی شدند. عملکردهای شناختی و عاطفی با ۲۶ ابزار بیشترین فراوانی را داشتند و پس از آن به‌ترتیب عملکرد جسمانی (۲۲ ابزار)، بهزیستی (۱۱ ابزار)، فعالیت بدنی (۷ ابزار) و عملکرد اجتماعی (۶ ابزار) قرار گرفتند. اکثر مطالعات پایایی را گزارش کرده بودند، اما گزارش‌دهی روایی محدود بود.

نتیجه‌گیری: این مرور یک نقشه‌برداری نسبتاً جامع از ابزارهای ارزیابی سلامت سالمندان در پنج حوزه کلیدی ارائه می‌دهد و نشان می‌دهد اگرچه پایایی اکثر ابزارها گزارش شده است، اما اطلاعات مربوط به روایی، تطبیق فرهنگی و کاربردپذیری بالینی در بسیاری از مطالعات ناکافی است. این شکاف‌ها بر ضرورت انجام پژوهش‌های بیشتر برای تقویت شواهد روان‌سنجی و توسعه ابزارهای مناسب برای زیرگروه‌های مختلف سالمندان تأکید می‌کند.

کلیدواژه‌ها: سالمندان، ابزارهای ارزیابی، فعالیت بدنی، ویژگی‌های روان‌سنجی، مطالعات اعتبارسنجی، ارزیابی عملکردی

* نویسنده مسئول:

دکتر فرزانه ساکی

نشانی: همدان، دانشگاه بوعلی سینا، دانشکده علوم ورزشی، گروه توانبخشی ورزشی.

تلفن: +۹۸ (۹۱۸) ۸۵۰۳۷۸۳

رایانامه: f_saki@basu.ac.ir

Copyright © 2026 The Author(s);

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-BY-NC 4.0: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

مقدمه

با پیشرفت‌های چشمگیر در علوم پزشکی و بهداشت عمومی طی دهه‌های اخیر، امید به زندگی در سراسر جهان افزایش یافته و در نتیجه جمعیت سالمندان به سرعت در حال رشد است. براساس پیش‌بینی‌های سازمان ملل متحد^۱، جمعیت افراد ۶۰ سال و بالاتر تا سال ۲۰۵۰ به بیش از ۲/۱ میلیارد نفر خواهد رسید که تقریباً ۲ برابر جمعیت فعلی این گروه سنی است [۱]. این تحول جمعیتی پیامدهای گسترده‌ای بر نظام‌های بهداشتی، اجتماعی، اقتصادی و خدمات مراقبتی در سطح جهان به همراه دارد، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه که سرعت پیری جمعیت در آن‌ها بالاتر است [۲]. این روند افزایشی، ضرورت ارزیابی جامع ابعاد مختلف سلامت سالمندان را بیش از پیش برجسته می‌سازد [۳].

سازمان بهداشت جهانی^۲ سالمندی سالم را به‌عنوان فرآیندی تعریف می‌کند که طی آن فرد با حفظ عملکرد و توانمندی در ابعاد جسمی، شناختی و اجتماعی، به رفاه و کیفیت زندگی مطلوب در سنین بالا دست می‌یابد [۴، ۵]. دستیابی به این هدف مستلزم ارزیابی دقیق، به‌موقع و چندبعدی وضعیت سالمندان در حوزه‌های کلیدی سلامت است. فعالیت بدنی و عملکرد جسمانی دو شاخص اساسی سلامت سالمندان هستند که رابطه‌ای دوطرفه و متقابل با یکدیگر دارند. فعالیت بدنی به هر حرکت بدنی تولیدشده توسط عضلات اسکلتی اطلاق می‌شود که به مصرف انرژی منجر می‌گردد [۶]. در حالی که عملکرد جسمانی به ظرفیت و توانایی بدن در انجام فعالیت‌های روزمره زندگی اشاره دارد [۷]. مطالعات نشان داده‌اند افزایش سطح فعالیت بدنی موجب بهبود عملکرد جسمانی می‌شود و در مقابل، عملکرد جسمانی پایین‌تر با کاهش فعالیت بدنی همراه است [۸]. بنابراین، ارزیابی دقیق این دو حوزه برای تشخیص زودهنگام ناتوانی، سارکوپنی و پیشگیری از افت عملکردی اهمیت حیاتی دارد.

در کنار ابعاد جسمانی، عملکرد اجتماعی نیز نقشی اساسی در سلامت و کیفیت زندگی سالمندان ایفا می‌کند. این حوزه شامل روابط اجتماعی، حمایت اجتماعی و مشارکت فعال در فعالیت‌های اجتماعی است که تأثیر مستقیمی بر سلامت روانی و رفاه کلی افراد دارد [۶]. شواهد علمی نشان می‌دهند روابط اجتماعی فعال و کیفیت بالا می‌تواند نقش مهمی در بقای انسان، توسعه سلامت جسمی و روانی و حتی کاهش مرگ‌ومیر داشته باشد. با این حال، عدم همگرایی در تعاریف و روش‌های ارزیابی مشارکت اجتماعی، مقایسه‌پذیری نتایج پژوهش‌ها را دشوار می‌سازد [۹، ۱۰]. هم‌زمان، اختلالات شناختی نظیر زوال عقل و اختلال شناختی خفیف و همچنین مشکلات عاطفی مانند افسردگی و اضطراب در جمعیت سالمندان شایع است. آمارها

نشان می‌دهند شیوع آلزایمر و سایر انواع دمانس در افراد ۶۵ سال و بالاتر از سال ۱۹۹۱ تا ۲۰۲۱ حدود ۱/۶ برابر افزایش یافته است که این افزایش عمدتاً ناشی از رشد جمعیت سالمندان بوده و فشار قابل توجهی از نظر مرگ‌ومیر و ناتوانی بر نظام‌های سلامت جهانی تحمیل می‌کند [۱۱]. بهزیستی در سالمندان نیز به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های حیاتی سلامت شناخته می‌شود که نشان‌دهنده دیدگاه ذهنی مثبت فرد از زندگی، کیفیت زندگی، رضایت کلی و سلامت روانی و اجتماعی است [۱۲]. این شاخص با عملکردهای مختلف در زندگی روزمره ارتباط تنگاتنگی دارد و می‌تواند نتایج سلامت را در بلندمدت پیش‌بینی کند. مطالعات اخیر نشان داده‌اند ارزیابی بهزیستی می‌تواند اطلاعات ارزشمندی درباره وضعیت روانی، کیفیت زندگی و پیامدهای سلامت در بلندمدت ارائه دهد [۱۳]. بنابراین، ارزیابی سازمان‌یافته و جامع ویژگی‌های فیزیکی، اجتماعی، شناختی، عاطفی و بهزیستی در سالمندان نیازمند ابزارها و پرسش‌نامه‌های معتبر، پایا و استاندارد است که بتوانند تصویری دقیق از وضعیت سلامت این گروه سنی ارائه دهند.

با وجود اهمیت بالای ارزیابی جامع ابعاد مختلف سلامت سالمندان، پراکندگی قابل توجهی در ابزارهای ارزیابی موجود مشاهده می‌شود. پژوهشگران، متخصصان بالینی و سیاست‌گذاران با چالش‌های متعددی در شناسایی و انتخاب ابزارهای مناسب، معتبر و کاربردی برای سنجش هریک از این حوزه‌های کلیدی مواجه هستند. تاجایی که بررسی شد، تاکنون مروری جامع و نظام‌مند که ابزارهای ارزیابی این پنج حوزه اساسی سلامت سالمندان را به‌صورت یکپارچه شناسایی، طبقه‌بندی و نقشه‌برداری کرده باشد، انجام نشده است. این شکاف در دانش موجود می‌تواند به استفاده از ابزارهای نامناسب یا غیراستاندارد، عدم هماهنگی در پژوهش‌های مختلف، محدودیت در مقایسه‌پذیری نتایج مطالعات و در نهایت ضعف در برنامه‌ریزی و ارائه خدمات بهداشتی مناسب برای سالمندان منجر شود. براین اساس، هدف اصلی این مرور شناسایی و دسته‌بندی ابزارها و آزمون‌های ارزیابی در پنج حوزه کلیدی سالمندی شامل فعالیت بدنی، عملکرد جسمانی، عملکرد اجتماعی، عملکردهای شناختی و عاطفی و بهزیستی بود. این مطالعه به دنبال پاسخ به این سؤال پژوهشی می‌باشد که چه ابزارها و آزمون‌هایی برای ارزیابی هریک از پنج حوزه کلیدی سلامت سالمندان در مطالعات منتشرشده مورد استفاده قرار گرفته است؟ برخلاف مرورهای نظام‌مند که هدف آن‌ها جمع‌بندی شواهد یا نتیجه‌گیری درباره اثربخشی مداخلات است، مرور دامنه‌ای به نمایش دامنه و ماهیت ادبیات موجود، شناسایی شکاف‌های پژوهشی و ارائه تصویری جامع از مفاهیم و نکات کلیدی در این حوزه می‌پردازد.

1. United Nations (UN)
2. World Health Organization (WHO)

روش کار

طراحی مطالعه و چارچوب روش شناختی

این پژوهش به صورت یک مرور دامنهای طراحی و اجرا شد تا دامنه و ویژگیهای تحقیقات موجود در زمینه ابزارهای ارزیابی سالمندان به صورت نظاممند شناسایی و نقشه برداری شود [۱۴]. روش شناسی مطالعه براساس راهنمای موسسه جونا بریگز (JBI) و چارچوب آرکسی و اومالی برای مرورهای دامنهای تدوین شد [۱۵]. گزارش دهی مطالعات مطابق با دستورالعمل پریزما برای مرورهای دامنهای (PRISMA-SCR) انجام گرفت تا شفافیت، دقت و قابلیت تکرارپذیری فرآیند مرور تضمین شود [۱۶، ۱۷].

پروتکل مطالعه پیش از آغاز جست و جو طراحی شد. مطابق اصول مرورهای دامنهای، ارزیابی کیفیت روش شناختی مطالعات وارد شده انجام نشد، زیرا هدف این نوع مرور قضاوت درباره کیفیت مطالعات نیست، بلکه توصیف دامنه و ماهیت ادبیات موجود است. همچنین، ویژگیهای روان سنجی ابزارها دقیقاً براساس گزارش مقالات اصلی و بدون هیچ گونه داوری درباره کیفیت یا کفایت روش شناختی آنها استخراج و ارائه شد. تیم پژوهشی شامل سه نفر بود؛ دو پژوهشگر به صورت مستقل تمامی مراحل غربالگری و انتخاب مطالعات را انجام دادند و پژوهشگر سوم در موارد اختلاف نظر نقش داور را برعهده داشت.

سؤال پژوهش و چارچوب PCC

دامنه مرور حاضر براساس چارچوب^۴ (PCC) تعریف شد. جمعیت مورد بررسی شامل افراد با حداقل سن ۶۰ سال و بالاتر بود. مفهوم مورد مطالعه ابزارها، آزمون ها و مقیاس های ارزیابی کمی مرتبط با پنج حوزه کلیدی سالمندی شامل فعالیت بدنی، عملکرد جسمانی، عملکرد اجتماعی، سلامت شناختی-عاطفی و بهزیستی بود. زمینه شامل مطالعات انجام شده در محیط های بالینی، اجتماعی و پژوهشی بدون محدودیت جغرافیایی بود.

راهدرد جست و جوی مطالعات

جست و جوی نظاممند ادبیات علمی در پنج پایگاه اطلاعاتی معتبر فارسی و انگلیسی شامل ایرانداک^۵، مگیران^۶، پابمد^۷، وب آوساینس^۸ و اسکوپوس^۹ انجام شد. این پایگاه ها به دلیل پوشش جامع ادبیات بین المللی و داخلی و دسترسی مناسب برای تیم پژوهشی انتخاب شدند. بازه زمانی جست و جو از سال ۱۹۹۱

3. Joanna Briggs Institute (JBI)
4. Population, Concept, Context (PCC)
5. Irandoc
6. Magiran
7. PubMed
8. Web of Science (WoS)
9. Scopus

تا ژانویه ۲۰۲۵ تعیین شد تا مطالعات تاریخی مهم و همچنین جدیدترین پژوهش ها در این زمینه شناسایی شوند. تاریخ دقیق اجرای جست و جوها در هشتم فوریه ۲۰۲۵ بود.

راهدرد جست و جو با همکاری یک متخصص اطلاع رسانی پزشکی طراحی شد و شامل ترکیبی از کلیدواژه های مرتبط با سالمندی، ابزارهای ارزیابی و پنج حوزه عملکردی مورد نظر بود. برای شناسایی جمعیت هدف از واژگان انگلیسی شامل El-derly، Older Adult، Ageing/Aging Questionnaire، Instrument، از واژگان Test، Scale، Measurement، Assessment Tool بهره گرفته شد. برای پوشش پنج حوزه عملکردی نیز کلیدواژه های مرتبط با Physical Activity، Physical Functioning، Social Functioning، Cognitive and Emotional Health، Well-being، Quality of Life به کار رفتند. این واژگان با استفاده از عملگرهای بولی AND و OR در راهبرد نهایی جست و جو ترکیب شدند. در پایگاه های فارسی زبان نیز معادل های فارسی همین کلیدواژه ها به کار رفت. به عنوان نمونه، راهبرد جست و جوی اجرا شده در پایگاه پابمد به صورت زیر بود:

(Elderly[Title/Abstract] OR "older adult"[Title/Abstract] OR ageing[Title/Abstract] OR aging[Title/Abstract]) AND (questionnaire[Title/Abstract] OR instrument[Title/Abstract] OR test[Title/Abstract] OR scale[Title/Abstract] OR measurement[Title/Abstract] OR "assessment tool"[Title/Abstract]) AND ("physical activity"[Title/Abstract] OR "physical function"[Title/Abstract] OR "social function"[Title/Abstract] OR "cognitive function"[Title/Abstract] OR "emotional function"[Title/Abstract] OR wellbeing[Title/Abstract] OR "quality of life"[Title/Abstract])

این راهبرد با تنظیمات مناسب در سایر پایگاه ها نیز اجرا شد. برای پایگاه های فارسی زبان، معادل های فارسی کلیدواژه ها استفاده گردید.

معیارهای ورود و خروج مطالعات

معیارهای ورود و خروج مطالعات به صورت دقیق تعریف شدند تا از انتخاب مطالعات مرتبط و کاهش مطالعات نامربوط اطمینان حاصل شود. مطالعاتی وارد بررسی شدند که در مجلات علمی داوری شده منتشر شده بودند، به زبان انگلیسی یا فارسی نگارش یافته بودند، روی جمعیت سالمندان با سن حداقل ۶۰ سال انجام شده بودند و به معرفی، توسعه، ترجمه، بومی سازی یا ارزیابی ویژگی های اندازه گیری ابزارهای سلامت سالمندان پرداخته بودند. در مقابل، مقالات مروری، نامه های تحریریه، چکیده های کنفرانس ها، پروتکل های پژوهشی، ادبیات خاکستری، مطالعاتی که از ابزارهای کیفی یا غیر کمی برای سنجش متغیرها استفاده

دو پژوهشگر انجام شد و در مواردی که اختلاف نظر وجود داشت، موضوع از طریق بحث و توافق یا با مشورت پژوهشگر سوم حل شد. در نهایت، ۷۲ مطالعه واجد شرایط تشخیص داده شد و وارد مرور دامنه‌ای گردید. فرآیند کامل انتخاب مطالعات براساس چارچوب پریزما برای مرورهای دامنه‌ای انجام شد و نمودار جریان انتخاب مطالعات در تصویر شماره ۱ ارائه شده است.

استخراج داده‌ها

برای استخراج داده‌ها از مطالعات واجد شرایط، یک فرم استخراج داده استاندارد شده طراحی و مورد استفاده قرار گرفت. این فرم شامل اطلاعات مربوط به مشخصات مطالعه نظیر نام نویسندگان، سال انتشار، کشور انجام مطالعه و طراحی مطالعه بود. همچنین اطلاعات مربوط به جمعیت مورد مطالعه شامل حجم نمونه، میانگین سنی، دامنه سنی و وضعیت سلامت

کرده بودند، مطالعاتی که ابزار مورد استفاده آن‌ها برای جمعیت غیر سالمند طراحی شده بود و مطالعات فاقد اطلاعات روان‌سنجی یا فاقد کاربرد ابزار در سالمندان از فرآیند بررسی حذف شدند.

در جست‌وجوی اولیه از پنج پایگاه اطلاعاتی، در مجموع ۱۵۶۰ مقاله شناسایی شد. تمامی نتایج جست‌وجو به نرم‌افزار مدیریت منابع اندنوت نسخه ۲۰ منتقل شد و در مرحله نخست، مقالات تکراری شناسایی و حذف شدند که پس از این مرحله، ۹۵۰ مقاله برای بررسی عناوین و چکیده‌ها باقی ماند. بررسی عناوین و چکیده‌ها به صورت مستقل توسط دو پژوهشگر انجام شد و در این مرحله، ۶۵۰ مطالعه به دلیل عدم ارتباط با اهداف مرور، عدم تمرکز بر جمعیت سالمند یا عدم رعایت معیارهای ورود حذف شدند. در ادامه، متن کامل ۳۰۰ مقاله واجد شرایط به صورت دقیق مورد ارزیابی قرار گرفت تا میزان هماهنگی آن‌ها با معیارهای ورود مطالعه تأیید شود. این ارزیابی نیز به صورت مستقل توسط

ابزارهای ارزیابی عملکردهای شناختی و عاطفی

حوزه عملکردهای شناختی و عاطفی با ۲۶ ابزار، بیشترین تعداد را در این مرور داشت. این ابزارها طیف وسیعی از عملکردهای شناختی و وضعیت‌های عاطفی را پوشش می‌دهند. برای ارزیابی وضعیت شناختی، ابزارهای متنوعی شناسایی شدند که از غربالگری سریع اختلالات شناختی خفیف تا ارزیابی جامع دمانس و آلزایمر را شامل می‌شوند. مهم‌ترین و پرکاربردترین این ابزارها عبارت بودند از: آزمون ارزیابی شناختی مونترال^{۱۰} (MoCA)، مقیاس ارزیابی شناختی ادنبروک نسخه سوم^{۱۱} (ACE-III)، آزمون رسم ساعت^{۱۲} (CDT)، آزمون کوتاه وضعیت ذهنی مختصر^{۱۳} (3MS)، غربالگر سریع اختلال شناختی خفیف^{۱۴} (Qmci)، مقیاس ارزیابی جهانی دمانس رولند^{۱۵} (RUDAS)، غربالگر آسیب حافظه مبتنی بر تصویر^{۱۶} (PMIS)، آزمون فارسی ارزیابی شناخت و اجرایی سالمندان^{۱۷} (PEACE)، آزمون یادگیری شنوایی-کلامی ری^{۱۸} (RAVLT)، آزمون سریع سرعت شناختی^{۱۹} (AQT)، نسخه فارسی ارزیابی شناختی مونترال برای بیماران پارکینسون^{۲۰} (MoCA-P) و آزمون وضعیت شناختی^{۲۱} (COST) و مقیاس درجه‌بندی دمانس بالینی^{۲۲} (CDR). این ابزارها از نظر تعداد سؤالات و گویه‌ها بسیار متنوع بودند و زمان اجرای آن‌ها از چند دقیقه برای غربالگرهای سریع تا ۲۰ دقیقه برای ارزیابی‌های جامع‌تر متغیر بود. پایایی این ابزارها عمدتاً با آلفای کرونباخ یا ICC در دامنه‌ای تقریباً بین ۰/۷۴ تا ۰/۹۸ گزارش شده بود؛ در برخی موارد مانند PMIS، پایایی به‌صورت کیفی «خوب» گزارش شده بود و مقدار عددی ارائه نشده بود. این ابزارها در جمعیت‌های متنوعی از سالمندان شامل افراد سالم، بیماران مبتلا به اختلال شناختی خفیف، بیماران آلزایمر، بیماران دمانس و بیماران پارکینسون مورد استفاده قرار گرفته بودند.

در بخش ارزیابی وضعیت‌های عاطفی و سلامت روان، ابزارهایی برای سنجش اضطراب، افسردگی، ترس از سقوط و فشار روانی شناسایی شدند. مهم‌ترین این ابزارها شامل مقیاس اضطراب و افسردگی بیمارستانی^{۲۳} (HADS)، مقیاس اعتماد به تعادل در

شرکت‌کنندگان استخراج شد. مهم‌ترین بخش فرم استخراج داده مربوط به ویژگی‌های ابزارها و آزمون‌ها بود که شامل نام کامل ابزار، نام اختصاری، حوزه ارزیابی، تعداد سؤالات یا گویه‌ها، زمان اجرا، نوع ابزار یعنی پرسش‌نامه خودگزارشی یا آزمون عملکردی، تجهیزات موردنیاز، ویژگی‌های روان‌سنجی شامل پایایی (ICC)، آلفای کرونباخ، KR-۲۰ و روایی در صورت گزارش شدن بود. استخراج داده‌ها توسط یک پژوهشگر انجام شد و دقت و کامل بودن داده‌های استخراج‌شده توسط پژوهشگر دوم بررسی و تأیید گردید تا از صحت اطلاعات اطمینان حاصل شود.

ترکیب و گزارش نتایج

پس از استخراج داده‌ها، فرآیند ترکیب و طبقه‌بندی اطلاعات آغاز شد. ابزارها و آزمون‌های شناسایی شده در پنج حوزه اصلی فعالیت بدنی، عملکرد جسمانی، عملکرد اجتماعی، عملکردهای شناختی و عاطفی و بهزیستی دسته‌بندی شدند. در هر حوزه، ابزارها براساس ویژگی‌های مشترک نظیر نوع ابزار، جمعیت هدف و هدف ارزیابی تفکیک شدند. سپس اطلاعات به‌صورت جداول توصیفی سازماندهی شدند تا امکان مرور آسان و مقایسه ابزارهای مختلف فراهم شود. تحلیل توصیفی داده‌ها شامل محاسبه فراوانی ابزارها در هر حوزه، شناسایی پرکاربردترین ابزارها، بررسی میزان گزارش‌دهی ویژگی‌های روان‌سنجی و شناسایی شکاف‌های موجود در ابزارهای ارزیابی بود. این رویکرد ترکیب اطلاعات مطابق با اهداف مرورهای دامنه‌ای بود که تأکید بر نقشه‌برداری و توصیف ادبیات موجود دارد.

یافته‌ها

در این مرور دامنه‌ای، ۷۲ مطالعه که معیارهای ورود را داشتند، شناسایی و تحلیل شدند. این مطالعات طیف گسترده‌ای از ابزارها و آزمون‌های ارزیابی در پنج حوزه کلیدی سلامت سالمندان را پوشش می‌دهند. از نظر توزیع زمانی، بیشتر مطالعات وارد شده در دو دهه اخیر منتشر شده بودند که نشان‌دهنده افزایش توجه پژوهشی به حوزه ارزیابی سالمندان در سال‌های اخیر است. مطالعات از نظر جغرافیایی تنوع قابل توجهی داشتند و شامل پژوهش‌هایی از کشورهای مختلف بودند، هرچند بخش قابل‌ملاحظه‌ای از مطالعات وارد شده به اعتبارسنجی نسخه‌های فارسی ابزارهای بین‌المللی اختصاص داشتند. از نظر طراحی مطالعه، اغلب پژوهش‌ها به اعتبارسنجی و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی ابزارهای موجود پرداخته بودند و تعداد محدودی به توسعه ابزارهای جدید اختصاص داشتند. حجم نمونه مطالعات از کمتر از ۱۰۰ نفر تا بیش از ۱۰۰۰ نفر متغیر بود که این تنوع به طراحی مطالعات و اهداف آن‌ها بستگی داشت.

10. Montreal Cognitive Assessment (MoCA)
11. Addenbrooke's Cognitive Examination-III (ACE-III)
12. Clock Drawing Test (CDT)
13. Modified Mini-Mental State Examination (3MS)
14. Quick Mild Cognitive Impairment Screen (Qmci)
15. Rowland Universal Dementia Assessment Scale (RUDAS)
16. Picture-based Memory Impairment Screen (PMIS)
17. Persian Test of Elderly for Assessment of Cognition and Executive (PEACE)
18. Rey Auditory-Verbal Learning Test (RAVLT)
19. A Quick Test of Cognitive Speed (AQT)
20. Montreal Cognitive Assessment-Persian Version for Patients with Parkinson's Disease (MoCA-P)
21. Cognitive State Test (COST)
22. Clinical Dementia Rating Scale (CDR)
23. Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS)

جدول ۱. ابزارهای ارزیابی عملکرد شناختی و وضعیت عاطفی سالمندان

نویسنده / سال / منبع	آزمون	هدف	نوع آزمون	پایایی	تجهیزات	تعداد/زمان /نمره	جمعیت سالمند (سال/بیمار)
منتظری و همکاران [۱۸] (۲۰۰۳)	مقیاس اضطراب و افسردگی بیمارستانی	سنجش و شناسایی اضطراب و افسردگی در بیماران سرطانی	روانی	$\alpha=0/82$	پرسشنامه	۱۴ سؤال	سرطان سینه
حسن و همکاران [۱۹] (۲۰۱۵)	مقیاس اعتماد به نفس اختصاصی فعالیتها در حفظ تعادل	ارزیابی اعتماد سالمندان به حفظ تعادل هنگام انجام فعالیت‌های روزمره	روانی	$ICC=0/97$	پرسشنامه	۱۶ سؤال	سالم
پورشمس و همکاران [۲۰] (۲۰۲۲)	مصاحبه ۸ سوالی اطلاع‌رسان برای شناسایی دمانس	غربالگری سریع اختلال شناختی خفیف	روانی-شناختی	$ICC=0/8$	پرسشنامه	۸ سؤال	برخی اختلالات روانی خفیف
رشیدی و همکاران [۲۱] (۲۰۲۱)	ارزیابی شناختی مونترال	غربالگری کلی وضعیت شناختی و تشخیص زوال شناختی و آلزایمر	روانی-شناختی	$\alpha=0/74$	کاغذ و قلم، پرسشنامه، اشیای ساده	۳۰ نمره‌ای	آلزایمر، اختلال شناختی خفیف تا متوسط
قزاقی‌پور و همکاران [۲۲] (۲۰۱۳)	آزمون اصلاح‌شده وضعیت ذهنی مختصر	غربالگری دمانس و ارزیابی وضعیت شناختی سالمندان	روانی-شناختی	$ICC=0/89$	برگه و قلم برای رسم ساعت	۱۰۰ نمره‌ای	یک گروه دمانس
علی‌لو و همکاران [۲۳] (۲۰۱۷)	آزمون شناختی ادنبروک، ویرایش سوم	دمانس، تشخیص غربالگری زودهنگام اختلال شناختی	روانی-شناختی	$0/9$	پرسشنامه	۱۰۰ نمره‌ای	بعضی آلزایمر
رودسری و همکاران [۲۴] (۲۰۱۸)	آزمون ترسیم ساعت	غربالگری مشکلات شناختی	روانی-شناختی	بین $0/96$ ارزیابی $0/55$ $Kappa$	پرسشنامه کاغذ و قلم	یک سؤال نمره ۵ تا ۵	۴۱/۰ دمانس داشتند
فروغان و همکاران [۲۵] (۲۰۱۷)	آزمون مختصر وضعیت ذهنی	تشخیص زوال عقل یا اختلال شناختی در سالمندان	روانی-شناختی	$\alpha=0/9$	شفاهی	۱۰ سؤال	یک گروه زوال عقل
رضایی و همکاران [۲۶] (۲۰۲۱)	آزمون سریع غربالگری اختلال شناختی خفیف	غربالگری سریع اختلال شناختی خفیف (MCI) و زوال عقل خفیف و آلزایمر	روانی-شناختی	$\alpha=0/81$	کاغذ و قلم	۱۰۰ نمره‌ای ۶ آیت	اختلالات شناختی خفیف و آلزایمر
سالاری و همکاران [۲۷] (۲۰۱۳)	مقیاس ارزیابی جهانی دمانس رولند	ارزیابی وضعیت شناختی سالمندان	روانی-شناختی	$ICC=0/96$	پرسشنامه	۶ سؤال	مبتلا به دمانس
داوودخانی و همکاران [۲۸] (۲۰۱۹)	آزمون غربالگری اختلال حافظه مبتنی بر تصاویر	غربالگری سریع و ساده برای تشخیص زودهنگام اختلال حافظه و دمانس	روانی-شناختی	خوب	کارت‌های رنگی مخصوص	۴ گویه نمره ۰ تا ۸	افراد دارای دمانس MCI و
جوادی و همکاران [۲۹] (۲۰۱۵)	آزمون فارسی ارزیابی شناخت و عملکردهای اجرایی سالمندان	ارزیابی عملکرد شناختی و اجرایی سالمندان	روانی-شناختی	$ICC=0/93$	پرسشنامه	۱۴ گویه ۹۱ امتیاز	آلزایمر و MCI
جعفری و همکاران [۳۰] (۲۰۱۰)	آزمون یادگیری شنیداری - کلامی ری	ارزیابی حافظه و یادگیری شنوایی-کلامی است	روانی-شناختی	اسکرین بالا	کارت‌های واژگان	۳۰ تا ۵۰ کلمه	یک گروه دمانس آلزایمر
افشار و همکاران [۳۱] (۲۰۲۱)	آزمون سریع سرعت شناختی	غربالگری وضعیت شناختی سالمندان	روانی-شناختی	$0/84$ تا $0/97$ ICC	صفحه آزمون AQT	۳ گویه	برخی دارای اختلالات شناختی خفیف
بدرخان و همکاران [۳۲] (۲۰۲۰)	ارزیابی شناختی مونترال برای بیماران پارکینسون - نسخه فارسی	غربالگری اختلال شناختی خفیف-زوال عقل در بیماران پارکینسون	روانی-شناختی	$ICC=0/8$	کاغذ و قلم	۳۰ سؤال	مبتلا به پارکینسون
لطفی و همکاران [۳۳] (۲۰۱۶)	آزمون وضعیت شناختی	غربالگری دمانس-ارزیابی وضعیت شناختی سالمندان	روانی-شناختی	$ICC=0/88$	پرسشنامه	۱۹ سؤال	برخی مبتلا به دمانس
صدیقی و همکاران [۳۴] (۲۰۱۲)	مقیاس درجه‌بندی بالینی دمانس	غربالگری زوال عقل و آلزایمر	روانی-شناختی	$ICC=0/89$	پرسشنامه	۷۵ سؤال	سالم
زارعی و همکاران [۳۵] (۲۰۱۶)	پرسشنامه فعالیتها و ترس از سقوط در سالمندان	ارزیابی ترس از زمین خوردن و محدودیت فعالیتها در سالمندان	روانی-حرکتی	$ICC=0/96$	پرسشنامه	۱۱ سؤال	مبتلا به پارکینسون
آزاد و همکاران [۳۶] (۲۰۱۴)	مقیاس بین‌المللی کارآمدی / اطمینان از عدم سقوط	ارزیابی ترس از سقوط بیماران سکت‌های	روانی-عملکردی	$ICC=0/98$	پرسشنامه	۱۶ سؤال	سکت مغزی
آذرینوند و همکاران [۳۷] (۲۰۱۹)	پرسشنامه اطلاع‌رسان درباره افت شناختی سالمندان - فرم کوتاه	غربالگری و شناسایی افت شناختی و زوال عقل در سالمندان	روانی-شناختی	گزارش نشده	پرسشنامه	۱۶ سؤال	دارای اختلال شناختی
غنودی و همکاران [۳۸] (۲۰۲۳)	مصاحبه تلفنی اصلاح‌شده برای ارزیابی وضعیت شناختی	شناسایی دمانس و اختلال شناختی خفیف	روانی-شناختی	$ICC=0/95$	تلفن	۱۳ سؤال	دمانس خفیف و MCI
کاشانی و همکاران [۳۹] (۲۰۱۸)	مقیاس اعتماد به نفس اختصاصی فعالیتها در حفظ تعادل	ارزیابی «اعتماد به تعادل» در انجام فعالیت‌های روزمره	روانی-شناختی	$0/83$	پرسشنامه	۱۶ سؤال	سالم
لطفعلی نژاد و همکاران [۴۰] (۲۰۲۳)	مقیاس پریشانی روان شناختی کسلر	تشخیص و اندازه‌گیری فشار روانی در سالمندان	روانی-شناختی	$ICC=0/9$	پرسشنامه	۱۰ سؤال	سالم
آبادی و همکاران [۴۱] (۲۰۱۳)	مقیاس اضطراب سالمندان	غربالگری و اندازه‌گیری شدت علائم اضطراب در سالمندان	روانی-شناختی	$\alpha=0/92$	پرسشنامه	۳۰ سؤال	سالم

نویسنده / سال / منبع	آزمون	هدف	نوع آزمون	پایایی	تجهیزات	تعداد/زمان نمره	جمعیت سالمند (سال/بیمار)
بندری و همکاران (۲۰۱۹) [۳۲]	پرسش‌نامه اضطراب سالمندان - نسخه فارسی	شناسایی و اندازه‌گیری اضطراب در سالمندان	روانی-شناختی	ضریب ۲۰-KR ۰/۹۲	پرسش‌نامه	۲۰ سؤال	سالم
صمدی و همکاران (۲۰۲۵) [۳۳]	مقیاس سواد حرکتی برای بزرگسالان و سالمندان	ارزیابی سواد حرکتی ادراک‌شده در بزرگسالان و سالمندان	روانی	بیشتر از ۰/۷	پرسش‌نامه	۲۳ سؤال	سالم

مجله تحقیقات سلامت در جامعه

آزمون ایستادن از روی صندلی سی ثانیه‌ای^{۳۴} (30CST) و مقیاس تعادل برگ^{۳۵} (BBS) اشاره کرد. این آزمون‌ها از نظر زمان اجرا از ۱ دقیقه تا ۲۰ دقیقه متغیر بودند و تجهیزات موردنیاز آن‌ها نیز از ساده‌ترین ابزار نظیر صندلی و کرنومتر تا تجهیزات تخصصی‌تر مانند سکوی بایودکس بالانس متفاوت بود. پایایی این آزمون‌ها به‌طور کلی بسیار بالا گزارش شده بود و ضریب همبستگی درون‌طبقه‌ای در دامنه‌ای تقریباً بین ۰/۶۴ تا ۰/۹۷ گزارش شده بود. این آزمون‌ها در جمعیت‌های متنوعی از سالمندان شامل افراد سالم، بیماران پس از سکته مغزی، بیماران قلبی، افراد دارای اختلالات تعادلی و بیماران همودیالیز به کار رفته بودند. برخی از این آزمون‌ها علاوه بر ارزیابی عملکرد جسمانی، توانایی پیش‌بینی خطر سقوط در سالمندان را نیز داشتند که این ویژگی آن‌ها را برای استفاده در برنامه‌های پیشگیری از سقوط ارزشمند می‌سازد (جدول شماره ۲).

ابزارهای ارزیابی بهزیستی

در حوزه بهزیستی و کیفیت زندگی، ۱۱ ابزار شناسایی شد که ابعاد مختلف بهزیستی روانشناختی، اجتماعی، معنوی و کیفیت زندگی را پوشش می‌دهند. این ابزارها شامل مقیاس کوتاه بهزیستی اجتماعی^{۳۶} (SFWBS)، مقیاس بهزیستی روانشناختی ریف^{۳۷} (PWB)، مقیاس بهزیستی معنوی^{۳۸} (SWBS)، مقیاس بهزیستی روانی واریک-ادینبورو^{۳۹} (WEMWBS) و نسخه کوتاه آن^{۴۰} (SWEMWBS)، پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد^{۴۱} (O معادل انگلیسی آزمون قید شود)، پرسش‌نامه کیفیت زندگی سالمندان^{۴۲} (OPQOL-35) و نسخه کوتاه آن^{۴۳} (OPQOL-brief)، پرسش‌نامه کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی برای سالمندان^{۴۴} (WHOQOL-OLD) و نسخه کوتاه آن^{۴۵} (WHOQOL-BREF) بودند.

34. 30-Second Chair Stand Test (30CST)
35. Berg Balance Scale (BBS)
36. Short Form Social Well-Being Scale (SFWBS)
37. Ryff's Psychological Well-Being Scale (PWB)
38. Spiritual Well-Being Scale (SWBS)
39. Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale (WEMWBS)
40. Short Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale (SWEMWBS)
41. Oxford Happiness Questionnaire (OHQ)
42. Older People's Quality of Life Questionnaire (OPQOL-35)
43. Older People's Quality of Life-Brief Questionnaire (OPQOL-Brief)
44. World Health Organization Quality of Life Questionnaire - Older Adults Module (WHOQOL-OLD)
45. World Health Organization Quality of Life - BREF (WHOQOL-BREF)

فعالیت‌های خاص^{۲۴} (ABC Scale)، مقیاس فشار روانی کسلر^{۲۵} (K10)، مقیاس اضطراب سالمندی^{۲۶} (GAS) و فهرست اضطراب سالمندی نسخه فارسی^{۲۷} (GAI-Persian) و ابزارهایی برای ارزیابی ترس از سقوط و محدودیت فعالیت‌ها نظیر نظرسنجی فعالیت‌ها و ترس از سقوط در سالمندان^{۲۸} (SAFFE) و مقیاس بین‌المللی کارآمدی در برابر سقوط^{۲۹} (FES-I) بودند. همچنین ابزارهایی برای ارزیابی ترس از سقوط و محدودیت فعالیت‌ها نظیر نظرسنجی فعالیت‌ها و ترس از سقوط در سالمندان و مقیاس کارآمدی سقوط-بین‌المللی شناسایی شدند. این ابزارها عموماً پرسش‌نامه‌های خودگزارشی بودند و زمان تکمیل آن‌ها بین ۵ تا ۱۰ دقیقه متغیر بود. پایایی این ابزارها نیز در اغلب مطالعات با مقادیر آلفای کرونباخ یا ICC بالاتر از ۰/۸۰ گزارش شده بود. یک ابزار خاص در این حوزه، مقیاس سواد حرکتی ادراک‌شده در بزرگسالان و سالمندان بود که اخیراً توسعه یافته و جنبه نوآورانه‌ای از ارزیابی سالمندان را نشان می‌دهد (جدول شماره ۱).

ابزارهای ارزیابی عملکرد جسمانی

حوزه عملکرد جسمانی ابزارهای زیادی را به خود اختصاص داد که نشان‌دهنده اهمیت بالای این بعد در ارزیابی سلامت سالمندان است. ۲۲ آزمون و ابزار در این حوزه شناسایی شدند که برای ارزیابی ابعاد مختلف عملکرد جسمانی شامل تحرک عملکردی، تعادل، قدرت عضلاتی، استقامت و انعطاف‌پذیری طراحی شده بودند. برخلاف ابزارهای حوزه فعالیت بدنی که عمدتاً خودگزارشی بودند، اغلب ابزارهای این حوزه مبتنی بر عملکرد و نیازمند اجرای فیزیکی توسط فرد سالمند بودند. از پرکاربردترین آزمون‌های این حوزه می‌توان به مجموعه آزمون‌های کوتاه عملکرد جسمانی^{۳۰} (SPPB) و آزمون زمان‌دار برخاستن و رفتن^{۳۱} (TUG)، آزمون سرعت راه رفتن چهار متری^{۳۲} (4m GST)، آزمون راه رفتن شش دقیقه‌ای^{۳۳} (6MWT)،

24. Activities-specific Balance Confidence Scale (ABC Scale)
25. Kessler Psychological Distress Scale (K10)
26. Geriatric Anxiety Scale (GAS)
27. Geriatric Anxiety Inventory-Persian Version (GAI-Persian)
28. Survey of Activities and Fear of Falling in the Elderly (SAFFE)
29. Fall Efficacy Scale-International (FES-I)
30. Short Physical Performance Battery (SPPB)
31. Timed Up and Go Test (TUG)
32. 4-Meter Gait Speed Test (4m GST)
33. Six-Minute Walk Test (6MWT)

جدول ۲. ابزارهای ارزیابی عملکرد جسمانی در سالمندان

جمعیت سالمند (سال/بیمار)	تعداد/زمان /نمره	تجهیزات	پایایی	نوع آزمون	هدف	آزمون	نویسنده (سال)
سالم	۵-۱ دقیقه	صندلی، مسیر صاف، کرنومتر	ICC=۰/۹۷ تا ۰/۸ [۴۴]	جسمی	تحرک عملکردی، تعادل پویا، انتقال وضعیت، ریسک افتادن	آزمون زمان برخاستن و رفتن	پودسیادلو و ریچاردسون (۱۹۹۱) [۴۵]
سالم	۷-۱۰ دقیقه	صندلی، مسیر صاف، کرنومتر	ICC=۰/۹۳ تا ۰/۸۷ [۴۶]	جسمی	ارزیابی عملکرد فیزیکی کلی	مجموعه آزمون‌های کوتاه عملکرد جسمانی	گورالینک و همکاران (۲۰۰۰) [۴۷]
سالم	۵-۱ دقیقه	مسیر صاف، کرنومتر	ICC=۰/۹۷ تا ۰/۶۴ [۴۸]	جسمی	ارزیابی سرعت راه رفتن و عملکرد حرکتی ساده	آزمون سرعت راه رفتن ۴ متری	مچیو و همکاران (۲۰۱۶) [۴۹]
سالم	۵-۱۰ دقیقه	مسیر ۴۰۰ متر، کرنومتر	گزارش نشده	جسمی	ارزیابی استقامت حرکتی در سالمندان	آزمون راه رفتن ۴۰۰ متری	رولان و همکاران (۲۰۰۴) [۵۰]
سالم	۶ دقیقه پیاده‌روی	راهرو صاف حداقل ۳۰ متر، کرنومتر	ICC=۰/۹۵ [۵۱]	جسمی	ارزیابی عملکرد فیزیکی کلی و توانایی راه رفتن مداوم	آزمون راه رفتن شش دقیقه‌ای	مارتونه و همکاران (۲۰۱۹) [۵۲]
بیماران بعد از جراحی با سپس قلب	تقریباً ۱۰ دقیقه	مسیر ۱۰ متری، مخروط	ICC=۰/۹۴	جسمی	ارزیابی پاسخ عملکرد راه رفتن سالمندان به افزایش تدریجی شدت فعالیت	آزمون راه رفتن رفت و برگشتی افزایشی	فالور و همکاران (۲۰۰۵) [۵۳]
سالم	۲ تا ۵ دقیقه	مسیر ۲۰ متری، کرنومتر	ICC=۰/۹۳ [۵۴]	جسمی	ارزیابی تحرک عملکردی، سنجش سرعت راه رفتن	آزمون راه رفتن ۱۰ متری	عبدالله و همکاران (۲۰۲۵) [۵۵]
سالم	گزارش نشده	صندلی، کرنومتر	گزارش نشده	جسمی	ارزیابی قدرت عضلات پایین تنه و توانایی عملکرد روزانه	آزمون برخاستن از صندلی در ۳۰ ثانیه	بی و همکاران (۲۰۲۱) [۵۶]
سالم	گزارش نشده	صندلی، کرنومتر	ICC=۰/۹۶ [۵۷]	جسمی	ارزیابی قدرت عضلات پایین تنه و توانایی عملکرد روزانه	آزمون پنج بار نشستن و برخاستن	بی و همکاران (۲۰۲۱) [۵۶]
سالم	۲-۱۵ دقیقه	صندلی بدون دسته، فضای کافی	ICC=۰/۹۷	جسمی	ارزیابی تعادل عملکردی سالمندان، پیش‌بینی ریسک سقوط	مقیاس تعادل برگ	کنرادسون و همکاران (۲۰۰۷) [۵۸]
سالم	۵-۱ دقیقه	تخته یا سطح صاف، چهارمیله برای تعیین مربع‌ها، کرنومتر	ICC=۰/۹۷	جسمی	ارزیابی تعادل دینامیک و توانایی حرکتی پیچیده، پیش‌بینی ریسک سقوط	آزمون اصلاح شده گام برداری چهارمربعی	اوزکسکین و همکاران (۲۰۲۱) [۵۹]
با و بدون اختلال شناختی	۵-۲ دقیقه	یک دیوار صاف، یک نشانگر برای اندازه‌گیری موقعیت	۰/۸۳	جسمی	ارزیابی تعادل عملکردی و خطر سقوط در سالمندان	آزمون رسیدن عملکردی	فریرا و همکاران (۲۰۲۱) [۶۰]
سالم	حدود ۱۰ دقیقه	سکوی biodex balance system-فوم استاندارد، نمایشگر	۰/۶۳	جسمی	ارزیابی تعادل و تعامل حسی	آزمون بالینی اصلاح شده تعامل حسی در تعادل	آنتونیادو و همکاران (۲۰۲۰) [۶۱]
سالم	۶ دقیقه	مسیر ۲۰ متری، کرنومتر، متر	ICC=۰/۹۵	جسمی	ارزیابی ظرفیت عملکردی و استقامت قلبی-ریوی	آزمون راه رفتن شش دقیقه‌ای	هارادا و همکاران (۱۹۹۹) [۶۲]
همودیالیز	۳۰ ثانیه تا ۱ دقیقه	هیچ تجهیزات خاصی نمیخواهد (چشم باز)	ICC=۰/۸۶ تا ۰/۶	جسمی	شناسایی اختلال تعادل ایستا و پیش‌بینی خطر سقوط	آزمون ایستادن روی یک پا	اورتگا و همکاران (۲۰۱۸) [۶۳]
بعد از سکت	۱۵-۱۰ دقیقه	یک صندلی و فضای صاف	ICC=۰/۸۴	جسمی	شناسایی سالمندان در معرض خطر سقوط ومشکلات تعادلی	ارزیابی عملکرد محور حرکتی	کانیک و همکاران (۲۰۱۳) [۶۴]
سالم	۵-۱۰ دقیقه	دوربین فیلم برداری معمولی، مانیتور، مسیر ۱۰ متری صاف	ICC=۰/۹۸ تا ۰/۹۳	جسمی	ارزیابی کیفی ناهنجاری‌های راه رفتن و شناسایی سالمندان در معرض سقوط	مقیاس اصلاح شده درجه‌بندی ناهنجاری راه رفتن	ونسویرینگن و همکاران (۱۹۹۶) [۶۵]

نویسنده (سال)	آزمون	هدف	نوع آزمون	پایایی	تجهیزات	تعداد/زمان نمره	جمعیت سالمند (سال/بیمار)
لارک و همکاران [۶۶] (۲۰۱۱)	آزمون راه رفتن موازی	بررسی پایداری و تعادل راه رفتن سالمندان و تشخیص احتمال سقوط	جسمی	ICC=۰/۷	دو خط موازی روی زمین، کرنومتر	۱-۵ دقیقه	سقوط در ۶ ماه اخیر
رز و همکاران [۶۷] (۲۰۰۶)	مقیاس تعادل پیشرفته فولرتون	شناسایی مشکلات تعادلی در سالمندان	جسمی	۰/۹۶	صندلی، فوم، یک شیء کوچک، فضای کافی برای راه رفتن	۵-۱۰ دقیقه	بیماری‌های مزمن سالمندی
جونز و همکاران [۶۸] (۱۹۹۸)	آزمون نشست روی صندلی و رسیدن	ارزیابی انعطاف پذیری همسترینگ بدون نیاز به نشست روی زمین	جسمی	۰/۹۲ تا ۰/۹۶	صندلی با ارتفاع ۴۳ سانتی متر، خط کش	۱ تا ۵ دقیقه	سالم
طاهری تنجانی و همکاران [۶۹] (۲۰۱۵)	پرسش نامه فعالیت های روزمره زندگی (ADL)	ارزیابی میزان استقلال فرد در انجام فعالیت های روزمره	روانی	۰/۷۶	پرسش نامه	۸ سؤال	سالم
طاهری تنجانی و همکاران [۶۹] (۲۰۱۵)	تنجانی/فعالیت های ابزاری روزمره زندگی - مقیاس لاوتون	ارزیابی توانایی فرد در انجام فعالیت های پیچیده روزمره	روانی	۰/۷۹	پرسش نامه	۷ سؤال	سالم

مجله تحقیقات سلامت در جامعه

بین المللی فعالیت بدنی (IPAQp) و پرسش نامه جهانی فعالیت بدنی^{۵۱} (GPAQ) بودند. اکثر این ابزارها براساس خودگزارشی افراد از فعالیت های روزمره، تفریحی و ورزشی خود در بازه زمانی مشخصی معمولاً ۷ روز گذشته عمل می کنند. تعداد سؤالات این پرسش نامه ها از یک سؤال جامع در مقیاس UCLA تا ۴۱ سؤال در پرسش نامه CHAMPS متغیر بود. از نظر ویژگی های روان سنجی، پایایی این ابزارها با استفاده از ضرایب آلفای کرونباخ یا همبستگی درون طبقه ای در دامنه ای تقریباً بین ۰/۶۰ تا ۰/۹۶ گزارش شده بود. این مقادیر در این مرور صرفاً به صورت توصیفی ارائه شدند و قضاوتی درباره کفایت آنها انجام نشد. بخش قابل توجهی از این ابزارها در قالب نسخه های فارسی شده و در جمعیت سالمندان سالم ایرانی مورد اعتبارسنجی قرار گرفته بودند، هرچند برخی نظیر پرسش نامه LOPAQ و CHAMPS به طور خاص در بیماران همودیلایز یا افراد دارای بیماری های مزمن به کار رفته بودند (جدول شماره ۴).

ابزارهای ارزیابی عملکرد اجتماعی

در حوزه عملکرد اجتماعی، شش ابزار شناسایی شد که به سنجش ابعاد مختلف مشارکت و عملکرد اجتماعی سالمندان می پردازند. این ابزارها شامل مقیاس فرتوتی اجتماعی^{۵۲} (8-SHSE)، مقیاس سلامت اجتماعی سالمندان^{۵۳} (8-SHSE)، ابزار ارزیابی سرمایه اجتماعی تطبیق یافته^{۵۴} (SASCAT)، مقیاس قطع ارتباط اجتماعی^{۵۵}، مقیاس انزوای ادراک شده^{۵۶} و پرسش نامه

این ابزارها از نظر تعداد سؤالات متنوع بودند. زمان تکمیل این پرسش نامه ها عموماً بین ۵ تا ۱۵ دقیقه گزارش شده بود. پایایی این ابزارها با استفاده از آلفای کرونباخ یا ICC در دامنه ای تقریباً ۰/۷۲ تا ۰/۹۸ گزارش شده بود. بیشتر این ابزارها در جمعیت سالمندان سالم اعتبارسنجی شده بودند، هرچند برخی در جمعیت های خاص نظیر سالمندان دارای بیماری های فیزیکی یا روانی نیز مورد بررسی قرار گرفته بودند. این ابزارها ابعاد متنوعی از بهزیستی را می سنجد که شامل بهزیستی اجتماعی که بر روابط و مشارکت اجتماعی تمرکز دارد، بهزیستی روانشناختی که کیفیت عملکرد روانی مثبت را ارزیابی می کند، بهزیستی معنوی که به معنا و هدف در زندگی می پردازد و کیفیت زندگی کلی که ترکیبی از ابعاد مختلف سلامت جسمی، روانی و اجتماعی را شامل می شود (جدول شماره ۳).

ابزارهای ارزیابی فعالیت بدنی

در حوزه فعالیت بدنی، هفت ابزار خودگزارشی شناسایی شد که برای سنجش میزان فعالیت بدنی، شدت فعالیت و الگوهای حرکتی سالمندان طراحی شده بودند. این ابزارها شامل پرسش نامه فعالیت بدنی کم برای بیماران همودیلایز^{۴۶} (LOPAQ)، پرسش نامه برنامه مدل بزرگسالان سالم جامعه برای سالمندان^{۴۷} (CHAMPS) برای سالمندان سالم جامعه، مقیاس فعالیت بدنی سالمندان^{۴۸} (PASE)، ابزار ارزیابی سریع فعالیت بدنی^{۴۹} (RAPA)، مقیاس فعالیت دانشگاه کالیفرنیا^{۵۰} (UCLA)، پرسش نامه

51. Global Physical Activity Questionnaire (GPAQ)

52. 8-item Social Frailty Scale (SFS-8)

53. Social Health Scale for the Elderly (SHSE)

54. Adapted Social Capital Assessment Tool (SASCAT)

55. Social Disconnectedness Scale (SDS)

56. Perceived Isolation Scale (PIS)

46. Low Physical Activity Questionnaire (LoPAQ)

47. Community Healthy Adults Model Program for Seniors (CHAMPS)

48. Physical Activity Scale for the Elderly (PASE)

49. Rapid Assessment of Physical Activity (RAPA)

50. University of California, Los Angeles Activity Scale (UCLA)

جدول ۳. ابزارهای ارزیابی بهزیستی و کیفیت زندگی سالمندان

جمعیت سالمند (سال/بیمار)	تعداد/زمان /نمره	تجهیزات	پایایی	نوع آزمون	هدف	آزمون	نویسنده (سال)
سالم	۵-۱۰ دقیقه ۱۵ سؤال	پرسش نامه	$\alpha=0/72$	روانی-اجتماعی	ارزیابی سطح بهزیستی اجتماعی افراد	مقیاس کوتاه بهزیستی اجتماعی	شایقیان و همکاران (۲۰۱۹) [۷۰]
سالم	۲۹ سؤال	پرسش نامه	$\alpha=0/89$	روانی	اندازه گیری سطح خوشبختی	پرسش نامه شادکامی آکسفورد	واعظ موسوی و همکاران (۲۰۲۵) [۷۱]
سالم	۱۸ سؤال	پرسش نامه	$\alpha=0/73$ [۷۱]	روانی-اجتماعی	ارزیابی سطح بهزیستی روانشناختی، بررسی کیفیت عملکرد روانی مثبت	مقیاس بهزیستی روان شناختی ریف	باقری و همکاران (۲۰۲۳) [۷۲]
سالم	۲۰ سؤال	پرسش نامه	$ICC=0/85$	روانی-اجتماعی	اندازه گیری بهزیستی معنوی سالمندان	مقیاس بهزیستی معنوی	نوری پور و همکاران (۲۰۲۲) [۷۳]
سالم	۱۳ سؤال	پرسش نامه	$ICC=0/84$	روانی-اجتماعی	ارزیابی سلامت روان سالمندان	مقیاس بهزیستی روانی وارویک-آدینبرو	موالی و همکاران (۲۰۲۰) [۷۴]
سالم	۲۲ سؤال	پرسش نامه	$ICC=0/98$	روانی-اجتماعی	ارزیابی میزان سازگاری سالمندان با فرآیند پیری	مقیاس سازگاری با سالمندی	ملایی و همکاران (۲۰۲۵) [۷۵]
سالم	۷ سؤال	پرسش نامه	$0/98$	روانی-اجتماعی	تشخیص سطح رفاه روانی مثبت	مقیاس کوتاه بهزیستی روانی وارویک-آدینبرو	سیدچواد و همکاران (۲۰۲۵) [۷۶]
سالم	۳۵ سؤال	پرسش نامه	$ICC=0/95$ تا $0/88$	روانی	ارزیابی کیفیت زندگی سالمندان	پرسش نامه کیفیت زندگی سالمندان	نیک خواه و همکاران (۲۰۱۸) [۷۷]
برخی دارای بیماری های فیزیکی و روانی	۱۰ تا ۱۵ دقیقه	پرسش نامه	$ICC=0/842$	روانی	ارزیابی کیفیت زندگی سالمندان	پرسش نامه کوتاه کیفیت زندگی سالمندان	فیضی و خیلری (۲۰۲۰) [۷۸]
سالم	۱۵-۱۰ دقیقه ۳۴ سؤال	پرسش نامه	$ICC=0/89$ تا $0/78$	روانی	ارزیابی کیفیت زندگی سالمندان	پرسش نامه کیفیت زندگی سازمان جهانی بهداشت - نسخه سالمندان	راسقینای و همکاران (۲۰۲۰) [۷۹]
۵۰ درصد بیماری قلبی ۳۲/۶ درصد بیماری استخوانی	۳۰ دقیقه ۲۶ سؤال	پرسش نامه	$\alpha=0/7$	روانی	اندازه گیری کیفیت زندگی و وضعیت سلامت کلی افراد	پرسش نامه کیفیت زندگی سازمان جهانی بهداشت - نسخه کوتاه	نجات و همکاران (۲۰۰۸) [۸۰]

مجله تحقیقات سلامت در جامعه

یکی از چالش های قابل توجه در این حوزه، تنوع در تعاریف و ابعاد مفهومی عملکرد اجتماعی بود که باعث شد برخی ابزارها بر روابط و حمایت اجتماعی تمرکز کنند، در حالی که برخی دیگر بر مشارکت اجتماعی یا استقلال در فعالیت های روزمره تأکید دارند (جدول شماره ۵).

تحلیل مقایسه ای ابزارهای شناسایی شده نشان داد توزیع ابزارها در پنج حوزه نابرابر است. حوزه عملکردهای شناختی و عاطفی با ۲۶ ابزار بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده است که این امر نشان دهنده توجه بالای پژوهشی به این بعد از سلامت سالمندان است. در مقابل، حوزه فعالیت بدنی با تنها هفت ابزار کمترین تعداد را داشت که می تواند نشان دهنده نیاز به توسعه ابزارهای

سرمایه اجتماعی اونیکس و بولن^{۵۷} بودند. این ابزارها ابعاد متنوعی از عملکرد اجتماعی را پوشش می دهند که شامل روابط بین فردی، حمایت اجتماعی، مشارکت در فعالیتهای اجتماعی، سرمایه اجتماعی، احساس تنهایی و انزوا و توانایی انجام فعالیتهای روزمره و ابزاری است. تعداد سؤالات این پرسش نامه ها از ۷ گویه تا ۳۶ سؤال متغیر بود و زمان تکمیل آنها عموماً بین ۵ تا ۱۰ دقیقه گزارش شده بود. پایایی این ابزارها با استفاده از آلفای کرونباخ یا ICC در دامنه ای تقریباً بین ۰/۶۳ تا ۰/۹۷ گزارش شده بود. بیشتر این ابزارها در جمعیت سالمندان سالم اعتبارسنجی شده بودند، اگرچه برخی نظیر مقیاس شکنندگی اجتماعی در سالمندانی با بیماری های زمینه ای مورد بررسی قرار گرفته بودند.

57. Onyx and Bullen Social Capital Scale (Social Capital Questionnaire) (SCQ)

جدول ۴. ابزارهای ارزیابی فعالیت بدنی در سالمندان

نویسنده (سال)	آزمون	هدف	نوع آزمون	پایایی	تجهیزات	تعداد/زمان/نمره	جمعیت سالمند (سالم/بیمار)
طیبی و همکاران (۲۰۲۴) [۸۱]	پرسش نامه فعالیت بدنی پایین	ارزیابی فعالیت بدنی، برآورد کالری مصرفی هفته‌ای	روانی	ICC=۰/۷۸ تا ۰/۶۵	پرسش نامه	۱۱ سؤال	همودیالیز
طیبی و همکاران (۲۰۲۴) [۸۱]	برنامه مدل بزرگسالان سالم جامعه برای سالمندان	ارزیابی سطح فعالیت بدنی سالمندان و برآورد کالری مصرفی هفتگی	روانی	پایایی: ۰/۸۵ [۸۲]	پرسش نامه	۴۱ سؤال	همودیالیز
حاتمی و همکاران (۲۰۲۱) [۸۳]	قیاس فعالیت بدنی سالمندان	ارزیابی سطح فعالیت بدنی سالمندان بررسی میزان فعالیت‌های تفریحی، خانگی و شغلی در ۷ روز گذشته	روانی	$\alpha=۰/۹۴$	پرسش نامه	۱۲ سؤال	سالم
براتی و همکاران (۲۰۲۴) [۸۴]	ارزیابی سریع فعالیت بدنی	اندازه‌گیری سریع سطح فعالیت بدنی سالمندان	روانی	ICC=۰/۹۴	پرسش نامه	۹ سؤال	سالم
خوش‌رو و همکاران (۲۰۲۲) [۸۵]	مقیاس فعالیت دانشگاه کالیفرنیا، لس‌آنجلس	ارزیابی سطح فعالیت بدنی و توانایی انجام فعالیت‌های روزمره و ورزشی در بیماران	روانی	ICC=۰/۹۶	پرسش نامه	یک سؤال جامع	مبتلا به آرترروز زانو و داوطلب جراحی
واشقانی فراهانی و همکاران (۲۰۱۱) [۸۶]	پرسش نامه بین‌المللی فعالیت بدنی	اندازه‌گیری میزان فعالیت بدنی سالمندان و بررسی ارتباط آن با سلامت روان و کیفیت زندگی	روانی	۰/۷ بیشتر از ICC	پرسش نامه	۲۷ سؤال	سالم ۲۲ تا ۷۶ سال
محبی و همکاران (۲۰۱۹) [۸۷]	پرسش نامه جهانی فعالیت بدنی	شناسایی سطح فعالیت بدنی، بررسی شیوع فعالیت بدنی	روانی	گزارش نشده (NR)	پرسش نامه	۱۶ سؤال	هم افراد سالمند هم دارای بیماری مزمن

مجله تحقیقات سلامت در جامعه

جدول ۵. ابزارهای ارزیابی عملکرد اجتماعی سالمندان

نویسنده (سال)	آزمون	هدف	نوع آزمون	پایایی	تجهیزات	تعداد/زمان/نمره	جمعیت سالمند (سالم/بیمار)
زارع و همکاران (۲۰۲۴) [۸۸]	مقیاس فرتوتی اجتماعی ۸ سؤالی	شناسایی سالمندان دارای فرتوتی اجتماعی	روانی-اجتماعی	ICC=۰/۹۰	پرسش نامه	۸ سؤال	۶۷/۶ درصد دارای بیماری زمینه‌ای
ایزدی آونجی و همکاران (۲۰۲۵) [۸۹]	مقیاس سلامت اجتماعی سالمندان	سنجش سطح سلامت اجتماعی سالمندان	روانی-اجتماعی	ICC=۰/۷۹	پرسش نامه	۲۲ سؤال	۵۷/۵ درصد دارای یک بیماری مزمن
آرانی و همکاران (۲۰۲۴) [۹۰]	ابزار تعدیل شده ارزیابی سرمایه اجتماعی	ارزیابی سرمایه اجتماعی سالمندان	روانی-اجتماعی	$\alpha=۰/۶۳$	پرسش نامه	۹ سؤال	سالم
زین‌الحاجلو و همکاران (۲۰۲۳) [۹۱]	مقیاس گسستگی اجتماعی سالمندان	ارزیابی میزان قطع ارتباط و فعالیت‌های اجتماعی سالمندان	روانی-اجتماعی	۰/۷۷ تا ۰/۹۷	پرسش نامه	۸ سؤال	سالم
زین‌الحاجلو و همکاران (۲۰۲۳) [۹۱]	مقیاس انزوای ادراک شده	ارزیابی احساس انزوا، تنهایی و کمبود حمایت اجتماعی	روانی-اجتماعی	۰/۷۳ تا ۰/۹۲	پرسش نامه	۹ سؤال	سالم
افتخاریان و همکاران (۲۰۱۶) [۹۲]	مقیاس سرمایه اجتماعی اونیکس و بولن (پرسش نامه سرمایه اجتماعی)	ارزیابی سطح سرمایه اجتماعی سالمندان و تأثیر آن بر سلامت روان و جسمی	روانی-اجتماعی	کرونباخ ۰/۷ بیشتر از	پرسش نامه	۳۶ سؤال	سالم

مجله تحقیقات سلامت در جامعه

در مجموع، یافته‌های این مرور دامنه‌ای نشان می‌دهند اگرچه طیف گسترده‌ای از ابزارها و آزمون‌های ارزیابی برای سنجش ابعاد مختلف سلامت سالمندان توسعه یافته‌اند، پراکندگی قابل توجهی در نوع ابزارها، حوزه‌های پوشش داده‌شده و میزان گزارش‌دهی ویژگی‌های روان‌سنجی وجود دارد. این یافته‌ها بر ضرورت انجام پژوهش‌های بیشتر برای یکپارچه‌سازی، اعتبارسنجی جامع‌تر به‌ویژه از نظر روایی، استانداردسازی روش‌های ارزیابی و توسعه راهنماهای بالینی برای انتخاب ابزارهای مناسب جهت ارزیابی جامع سالمندان تأکید می‌کند. **جدول شماره ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵** خلاصه‌ای از ویژگی‌های تمامی ابزارهای شناسایی‌شده در هر حوزه را ارائه می‌دهند.

بحث

در این مرور دامنه‌ای هدف شناسایی ابزارها و آزمون‌های ارزیابی در پنج بعد سالمندان بود. برخلاف مرورهای نظام‌مند که معمولاً به پرسش‌های مشخص همراه با ارزیابی کیفیت شواهد می‌پردازند، مرور دامنه‌ای بر شناسایی دامنه ادبیات موجود، طبقه‌بندی ابزارها و تعیین شکاف‌های پژوهشی تمرکز دارد [۹۳]. باتوجه به اهمیت حوزه سالمندی و جنبه‌های جسمی، روانی، اجتماعی بر کیفیت‌زندگی سالمندان، ایجاد یک رویکرد جامع و همه‌جانبه به توجه ویژه‌ای نیازمند است. برای مثال «ارزیابی همه‌جانبه سالمندی» روشی چندبعدی است که جنبه‌های پزشکی، عملکردی، روان‌شناختی و اجتماعی سالمند را به‌طور هم‌زمان شامل می‌شود [۹۴]. یافته‌های این مرور نشان‌داد ابزارها از نظر ماهیت اندازه‌گیری، به‌طور کلی در دو دسته ابزارهای خودگزارشی و آزمون‌های عملکردی قرار می‌گیرند. ابزارهای خودگزارشی در حوزه‌های فعالیت‌بدنی، عملکرد اجتماعی، وضعیت عاطفی و بهزیستی بیشترین کاربرد را داشتند. این ابزارها به‌دلیل سهولت در اجرا، هزینه کمتر و امکان استفاده در مطالعات جمعیت‌محور، در پژوهش‌های مقطعی و طولی با حجم نمونه‌های بالا مورد استفاده قرار می‌گیرند. بااین‌حال، ماهیت خودگزارشی این ابزارها می‌تواند تحت تأثیر سوگیری‌های شناختی، حافظه و عوامل فرهنگی قرار گیرد. درمقابل، آزمون‌های عملکردی، امکان ارزیابی دقیق‌تر توانایی‌های حرکتی، تعادل، قدرت عضلانی و تحرک عملکردی را فراهم می‌کنند و این آزمون‌ها بیشتر در مطالعات بالینی، مداخلاتی و غربالگری سالمندان کاربرد دارند. بنابراین، انتخاب ابزار مناسب باید براساس هدف مطالعه، طرح پژوهش و زمینه کاربرد آن انجام شود. در حوزه فعالیت‌بدنی، ترکیبی از پرسش‌نامه‌های خودگزارشی و آزمون‌های عملکردی مورد استفاده قرار گرفته بود. پرسش‌نامه‌ها عمدتاً برای بررسی میزان و نوع فعالیت‌بدنی روزمره سالمندان به‌کار می‌روند و در مطالعات با جمعیت بالا کاربرد دارد، درحالی‌که آزمون‌های عملکردی اطلاعات دقیق‌تری درباره شدت و کیفیت فعالیت‌بدنی ارائه می‌کنند. بیشترین تنوع ابزارها در حوزه عملکرد جسمانی

بیشتر در این حوزه باشد. از نظر نوع ابزار، تفاوت قابل‌ملاحظه‌ای بین حوزه‌های مختلف مشاهده شد. در حوزه‌های فعالیت بدنی، عملکرد اجتماعی، عملکردهای شناختی و عاطفی و بهزیستی، اکثریت ابزارها پرسش‌نامه‌های خودگزارشی بودند، درحالی‌که در حوزه عملکرد جسمانی، آزمون‌های عملکردی مبتنی بر اجرای فیزیکی غالب بودند. این تفاوت ماهیت متفاوت حوزه‌ها را منعکس می‌کند که عملکرد جسمانی بهتر است از طریق مشاهده مستقیم و اندازه‌گیری عینی ارزیابی شود، درحالی‌که ابعاد روانی و اجتماعی معمولاً براساس گزارش خود فرد سنجیده می‌شوند. از نظر گزارش‌دهی ویژگی‌های روان‌سنجی، تقریباً تمامی مطالعات واردشده حداقل یک شاخص پایایی را گزارش کرده بودند که این امر نشان‌دهنده توجه پژوهشگران به اهمیت ثبات ابزارهای اندازه‌گیری است. رایج‌ترین شاخص‌های پایایی گزارش‌شده شامل ضریب همبستگی درون‌طبقه‌ای برای آزمون‌های عملکردی و آلفای کرونباخ برای پرسش‌نامه‌ها بودند. بااین‌حال، گزارش‌دهی روایی در مطالعات بسیار محدودتر بود و بررسی جداول نشان‌داد تنها حدود یک‌چهارم مطالعات نوعی از روایی (سازه، ملاکی یا محتوا) را گزارش کرده بودند. این موضوع یک شکاف مهم در ادبیات موجود است، زیرا روایی برای اطمینان از اینکه ابزار واقعاً آنچه را که قصد سنجش آن را دارد اندازه می‌گیرد، ضروری است. برخی ابزارها در مطالعات متعدد مورد استفاده قرار گرفته بودند و می‌توان آن‌ها را به‌عنوان ابزارهای استاندارد و پذیرفته‌شده در هر حوزه در نظر گرفت. در حوزه عملکرد جسمانی، آزمون TUG و SPPB از پرکاربردترین ابزارها بودند. در حوزه شناختی، آزمون ارزیابی شناختی مونترال به‌طور گسترده مورد استفاده قرار می‌گرفت. برای ارزیابی کیفیت زندگی، پرسش‌نامه‌های سازمان بهداشت جهانی به‌عنوان ابزارهای شناخته‌شده بین‌المللی استفاده می‌شدند. درمقابل، تعداد قابل‌توجهی از ابزارها تنها در یک یا دو مطالعه گزارش شده بودند که این امر نشان‌دهنده وجود ابزارهای متعدد اما کم‌استفاده است که ممکن است نیاز به ارزیابی و اعتبارسنجی بیشتری داشته باشند تا پذیرش گسترده‌تری یابند. شکاف‌های دیگری نیز در ابزارهای موجود شناسایی شدند. در حوزه عملکرد اجتماعی، تنوع در تعاریف و مفهوم‌سازی عملکرد اجتماعی باعث شده است ابزارهای مختلف ابعاد متفاوتی را بسنجند و مقایسه مستقیم نتایج مطالعات مختلف را دشوار سازند. همچنین برای برخی زیرمجموعه‌های خاص سالمندان نظیر سالمندان دارای معلولیت‌های شدید یا سالمندان ساکن مراکز نگهداری، ابزارهای اختصاصی و مناسب محدودتر بودند. در برخی حوزه‌ها نظیر بهزیستی معنوی و سواد حرکتی ادراک‌شده، تعداد ابزارهای اعتبارسنجی‌شده بسیار محدود بود که نشان‌دهنده نیاز به پژوهش بیشتر در این زمینه‌هاست. علاوه‌براین، اکثر ابزارها در جمعیت‌های خاص فرهنگی توسعه یافته بودند و اعتبارسنجی بین‌فرهنگی آن‌ها در بسیاری موارد ناکافی بود که این موضوع می‌تواند استفاده مناسب آن‌ها در جمعیت‌های مختلف را محدود کند.

و بهزیستی را به طور همزمان بررسی نکرده‌اند. مرور حاضر با پوشش همزمان این ابعاد و تمرکز بر نسخه‌های فارسی ابزارها، تصویری گسترده‌تر از وضعیت ابزارهای ارزیابی سالمندان در ایران ارائه می‌دهد و خلأ موجود در ادبیات را برجسته می‌کند.

یکی از مهم‌ترین یافته‌های این مرور دامنه‌ای، نبود ابزارهای ارزیابی یکپارچه و چندبعدی بود که بتوانند به طور همزمان ابعاد اصلی سالمندی شامل فعالیت بدنی، عملکرد جسمانی، عملکرد اجتماعی، حوزه‌های شناختی-عاطفی و بهزیستی را پوشش دهند. بررسی مقالات نشان داد بیشتر ابزارهای موجود، به صورت مجزا و با تمرکز بر یک یا حداکثر دو حوزه عملکردی طراحی شده‌اند. این رویکرد تک‌بعدی، اگرچه برای اهداف خاص پژوهشی مفید است، اما می‌تواند به ارزیابی ناقص وضعیت سالمندان منجر شود و درک جامع از فرآیند سالمندی را با چالش مواجه کند. بخش عمده مطالعات بر عملکرد جسمانی متمرکز بود و سایر ابعاد سالمندی مانند عملکرد اجتماعی، وضعیت عاطفی و بهزیستی، به خصوص در ترجمه‌های فارسی، کمتر مورد توجه قرار گرفته بودند.

محدودیت پژوهش

این مرور دامنه‌ای چند محدودیت دارد که باید در تفسیر نتایج مورد توجه قرار گیرد. نخست، جست‌وجو محدود به مطالعات منتشرشده به زبان فارسی و انگلیسی بود و ادبیات خاکستری، پایان‌نامه‌ها و مطالعات کیفی بررسی نشدند؛ بنابراین احتمال دارد برخی ابزارهای مرتبط شناسایی نشده باشند. دوم، اگرچه ابزارهای شناخته‌شده‌ای مانند شاخص فرتوتی تیلبورگ^{۵۸} (TFI)، الگوی فرتوتی فرید^{۵۹} (FFP) و مقیاس افسردگی سالمندان^{۶۰} (GDS)، ابزارهای کیفیت خواب، ابزارهای سلامت دهان و دندان، و مقیاس‌های ارزیابی محیط سالمندان در ادبیات سالمندی کاربرد گسترده دارند، اما مطالعاتی که این ابزارها را در قالب توسعه، ترجمه، بومی‌سازی یا ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی در جمعیت سالمندان ایرانی گزارش کرده باشند، معیارهای ورود مطالعه را برآورده نکردند و به همین دلیل در مرور حاضر وارد نشدند. سوم، برخی ابزارهای مورد استفاده در حوزه توانبخشی سالمندان نیز به دلیل عدم گزارش ویژگی‌های اندازه‌گیری یا عدم انطباق با معیارهای ورود، در نتایج مرور گنجانده نشدند. چهارم، احتمال از قلم افتادن ابزارهایی که در عنوان یا چکیده به وضوح به واژگان جست‌وجو اشاره نکرده‌اند، وجود دارد. باوجوداین محدودیت‌ها، نتایج مرور حاضر تصویری جامع از ابزارهای موجود ارائه می‌دهد و نیاز به توسعه و استانداردسازی ابزارهای چندبعدی برای ارزیابی سالمندان را برجسته می‌کند.

مشاهده شد که نشان‌دهنده اهمیت این بعد در ارزیابی سالمندان است. اگرچه بسیاری از ابزارهای عملکردی و پرسش‌نامه‌ها پایایی خود را با مقادیر عددی نسبتاً بالا (عمدتاً بالاتر از ۰/۸۰) گزارش کرده بودند، گزارش‌دهی سایر ویژگی‌های روان‌سنجی مانند روایی سازه، روایی ملاکی و حساسیت به تغییر در مطالعات مختلف محدود و ناهمگون بود. این موضوع می‌تواند تفسیر و مقایسه نتایج بین مطالعات را دشوار سازد و بر ضرورت گزارش‌دهی شفاف و کامل ویژگی‌های اندازه‌گیری ابزارها تأکید دارد.

در حوزه عملکرد اجتماعی، یافته‌ها نشان داد ابزارها به شدت وابسته به زمینه فرهنگی و اجتماعی سالمندان هستند. مفاهیمی مانند مشارکت اجتماعی، روابط بین‌فردی و نقش‌های اجتماعی در فرهنگ‌های مختلف تعاریف متفاوتی دارند؛ بنابراین استفاده از ابزارهای غیربومی بدون تطبیق فرهنگی می‌تواند اعتبار نتایج را تحت تأثیر قرار دهد. در این مرور، بسیاری از پرسش‌نامه‌ها نسخه‌های بومی‌سازی شده داشتند، اما برای برخی ابزارها، نسخه فارسی معتبر گزارش نشده بود و به همین دلیل از مرور حذف شدند. این مسئله نشان‌دهنده نیاز به انجام مطالعات بومی‌سازی ابزارهای اجتماعی در جمعیت سالمندان ایرانی است. در حوزه شناختی و عاطفی نیز از آزمون‌های متنوعی استفاده شده است. این ابزارها عمدتاً برای غربالگری افت شناختی، افسردگی، اضطراب و وضعیت سلامت روان سالمندان طراحی شده‌اند و در مطالعات بالینی کاربرد دارند. با وجود استفاده از نسخه‌های فارسی ابزارها، تنوع زیاد ابزارها و تفاوت در روش امتیازدهی، قابلیت مقایسه یافته‌ها بین مطالعات را محدود کرده و بر ضرورت استانداردسازی ابزارهای ارزیابی سالمندان تأکید می‌کند. در حوزه بهزیستی و کیفیت زندگی، ابزارهای چندبعدی متعددی شناسایی شد که جنبه‌های مختلف سلامت جسمی، روانی و اجتماعی را دربر می‌گرفتند. با وجود اعتبار بالای این ابزارها، تفاوت‌هایی در میزان تطابق فرهنگی و گزارش ویژگی‌های روان‌سنجی آن‌ها مشاهده شد. این یافته‌ها نشان می‌دهد با وجود ابزارهای متنوع و پرکاربرد، محدودیت‌هایی در حوزه فارسی وجود دارد که نیازمند ترجمه دقیق، بازنگری و اعتبارسنجی مداوم هستند.

بررسی ادبیات نشان می‌دهد مرورهای دامنه‌ای محدودی در حوزه ارزیابی سالمندان انجام شده‌اند، اما اغلب این مطالعات تنها بر یک یا دو بعد خاص تمرکز داشته‌اند؛ برای مثال، مرور دامنه‌ای آپوستولو و همکاران بر ابزارهای غربالگری ناتوانی و فرتوتی سالمندان متمرکز بود و تنها شاخص‌های عملکرد جسمانی و وضعیت سلامت عمومی را بررسی کرد [۹۵]. همچنین مرور پات و همکاران به ابزارهای ارزیابی فرتوتی پرداخت و نشان داد ابزارهای موجود از نظر ساختار، ابعاد و ویژگی‌های روان‌سنجی ناهمگون هستند [۹۶]. با وجود ارزش این مطالعات، هیچ‌یک از آن‌ها مجموعه‌ای جامع از ابزارهای پنج‌بعدی شامل فعالیت بدنی، عملکرد جسمانی، عملکرد اجتماعی، حوزه‌های شناختی-عاطفی

58. Tilburg Frailty Indicator (TFI)

59. Fried Frailty Phenotype (FFP)

60. Geriatric Depression Scale (GDS)

نتیجه‌گیری

این مرور دامنه‌ای یک نقشه‌برداری نسبتاً جامع از ابزارهای ارزیابی سلامت سالمندان در پنج حوزه کلیدی ارائه می‌دهد. اگرچه بیشترین تعداد و شواهد روان‌سنجی قوی‌تر برای ارزیابی‌های عملکرد جسمانی و شناختی-عاطفی مشاهده شد، اما شکاف‌های قابل توجهی در دسترسی به ابزارهای بومی‌سازی شده فرهنگی، ابزارهای چندبعدی یکپارچه و گزارش‌دهی جامع روایی وجود دارد. یافته‌های این مرور، راهنمایی عملی برای پژوهشگران، متخصصان بالینی و سیاست‌گذاران در انتخاب ابزارهای مناسب فراهم می‌کند و اولویت‌هایی را برای پژوهش‌های آینده از جمله اعتبارسنجی فرهنگی، توسعه مقیاس‌های چندحوزه‌ای یکپارچه و گزارش‌دهی استاندارد روان‌سنجی برای حمایت از ارزیابی جامع سالمندی و سیاست‌های سالمندی سالم مشخص می‌کند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این مقاله مرور دامنه‌ای می‌باشد که بر روی نمونه‌های انسانی و حیوانی انجام نشده است. براین اساس نیاز به کد اخلاق نبود و تمام قوانین اخلاق در پژوهش رعایت شده است.

حامی مالی

این پژوهش هیچ‌گونه کمک مالی از سازمانی‌های دولتی، خصوصی و غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

مشارکت‌نویسندگان

طراحی، تدوین مطالعه و تأیید نسخه نهایی: تمامی نویسندگان؛ غربالگری و انتخاب مطالعات: راضیه طاهری و فرزانه رضانی؛ داور تصمیم‌گیری نهایی: فرزانه ساکی.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

References

- [1] Xi JY, Liang BH, Zhang WJ, Yan B, Dong H, Chen YY, et al. Effects of population aging on quality of life and disease burden: A population-based study. *Glob Health Res Policy*. 2025; 10(1):2 [DOI:10.1186/s41256-024-00393-8] [PMID]
- [2] Hua K, Pan Y, Fang J, Wu H, Hua Y. Integrating social, climate and environmental changes to confront accelerating global aging. *BMC Public Health*. 2024; 24(1):2838. [DOI:10.1186/s12889-024-20346-7] [PMID]
- [3] Paúl C, Ribeiro O, Teixeira L. Active Ageing: An Empirical Approach to the WHO Model. *Curr Gerontol Geriatr Res*. 2012; 2012:382972. [DOI:10.1155/2012/382972] [PMID]
- [4] Rudnicka E, Napierała P, Podfigurna A, Męczekalski B, Smolarczyk R, Grymowicz M. The World Health Organization (WHO) approach to healthy ageing. *Maturitas*. 2020; 139:6-11. [DOI:10.1016/j.maturitas.2020.05.018] [PMID]
- [5] Fang W, Phung H, Olley R, Lee P. The major domains of comprehensive assessment tools for older adults requiring home-based aged care services: A systematic review. *Healthcare (Basel)*. 2024; 12(23):2468. [DOI:10.3390/healthcare12232468] [PMID]
- [6] Steinhoff P, Reiner A. Physical activity and functional social support in community-dwelling older adults: A scoping review. *BMC Public Health*. 2024; 24(1):1355. [DOI:10.1186/s12889-024-18863-6] [PMID]
- [7] Cruz-Jentoft AJ, Bahat G, Bauer J, Boirie Y, Bruyère O, Cederholm T, et al. Sarcopenia: Revised European consensus on definition and diagnosis. *Age Ageing*. 2019; 48(1):16-31. [DOI:10.1093/ageing/afy169] [PMID]
- [8] Paterson DH, Warburton DE. Physical activity and functional limitations in older adults: A systematic review related to Canada's Physical Activity Guidelines. *Int J Behav Nutr Phys Act*. 2010; 7:38. [DOI:10.1186/1479-5868-7-38] [PMID]
- [9] Bath PA, Deeg D. Social engagement and health outcomes among older people: Introduction to a special section. *Eur J Ageing*. 2005; 2(1):24-30. [DOI:10.1007/s10433-005-0019-4]
- [10] Reinwarth AC, Petersen J, Beutel ME, Hautzinger M, Brähler E. Social support in older adults: Validation and norm values of a brief form of the Perceived Social Support Questionnaire (F-SozU K-6). *PLoS One*. 2024; 19(3):e0299467. [DOI:10.1371/journal.pone.0299467] [PMID]
- [11] Xiaopeng Z, Jing Y, Xia L, Xingsheng W, Juan D, Yan L, et al. Global Burden of Alzheimer's disease and other dementias in adults aged 65 years and older, 1991-2021: Population-based study. *Front Public Health*. 2025; 13:1585711. [DOI:10.3389/fpubh.2025.1585711] [PMID]
- [12] Zhang W, Balloo K, Hosein A, Medland E. A scoping review of well-being measures: Conceptualisation and scales for overall well-being. *BMC Psychol*. 2024; 12(1):585. [DOI:10.1186/s40359-024-02074-0] [PMID]
- [13] Lopez J, Perez-Rojo G, Noriega C, Sánchez-Cabaco A, Sitges E, Bonete B. Quality-of-life in older adults: Its association with emotional distress and psychological wellbeing. *BMC Geriatr*. 2024; 24(1):815. [DOI:10.1186/s12877-024-05401-7] [PMID]
- [14] Munn Z, Pollock D, Khalil H, Alexander L, McInerney P, Godfrey CM, et al. What are scoping reviews? Providing a formal definition of scoping reviews as a type of evidence synthesis. *JBIM Evid Synth*. 2022; 20(4):950-2. [DOI:10.11124/JBIES-21-00483] [PMID]
- [15] Peters MDJ, Marnie C, Tricco AC, Pollock D, Munn Z, Alexander L, et al. Updated methodological guidance for the conduct of scoping reviews. *JBIM Evid Synth*. 2020; 18(10):2119-26. [DOI:10.11124/JBIES-20-00167] [PMID]
- [16] Page MJ, McKenzie JE, Bossuyt PM, Boutron I, Hoffmann TC, Mulrow CD, et al. The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ*. 2021; 372:n71. [DOI:10.1136/bmj.n71] [PMID]
- [17] Tricco AC, Lillie E, Zarin W, O'Brien KK, Colquhoun H, Levac D, et al. PRISMA Extension for Scoping Reviews (PRISMA-ScR): Checklist and Explanation. *Ann Intern Med*. 2018; 169(7):467-73. [DOI:10.7326/M18-0850] [PMID]
- [18] Montazeri A, Vahdaninia M, Ebrahimi M, Jarvandi S. The Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS): Translation and validation study of the Iranian version. *Health Qual Life Outcomes*. 2003; 1:14. [DOI:10.1186/1477-7525-1-14]
- [19] Hassan H, Zarrinkoob H, Jafarzadeh S, Akbarzade Baghban A. Psychometric evaluation of Persian version of Activities-specific Balance Confidence scale for elderly Persians. *Aud Vestib Res*. 2015; 24(2):54-63. [Link]
- [20] Pourshams M, Galvin JE, Afshar PF, Santos PG, Bazargan-Hejazi S, Kamalzadeh L, et al. Validity and reliability of the Farsi version of the ascertain dementia 8-item (AD8-F) informant interview in Iranian patients with mild neurocognitive disorder. *BMC Geriatr*. 2022; 22(1):801. [DOI:10.1186/s12877-022-03391-y] [PMID]
- [21] Rashedi V, Foroughan M, Chehrehnegar N. Psychometric Properties of the Persian Montreal Cognitive Assessment in Mild Cognitive Impairment and Alzheimer Disease. *Dement Geriatr Cogn Dis Extra*. 2021; 11(1):51-7. [DOI:10.1159/000514673] [PMID]
- [22] Gharaeipour M, Andrew MK. Examining Cognitive Status of Elderly Iranians: Farsi Version of the Modified Mini-Mental State Examination. *Appl Neuropsychol Adult*. 2013; 20(3):215-20. [DOI:10.1080/09084282.2012.688228] [PMID]
- [23] Majid Mahmoud A, Khanjani Z, Hashemi T, Parvaz S. Psychometric properties of the third version of Addenbrooke's Cognitive Examination (ACE-III) in a sample of Iranian older adults. *J Kermanshah Univ Med Sci*. 2017; 21(2):e69285. [DOI:10.22110/jkums.v21i2.3333]
- [24] Sadeghipour RM, Akbari KA, Foroughan M, Mohammadi SF, Karimlou M. Psychometric Properties of the Persian Version of the Clock Drawing Test (CDT) Among the Aged People in Iran. *Iran J Psychiatry Behav Sci*. 2018; 12(4):e63386. [DOI:10.5812/ijpbs.63386]
- [25] Foroughan M, Wahlund LO, Jafari Z, Rahgozar M, Farahani IG, Rashedi V. Validity and reliability of Abbreviated Mental Test Score (AMTS) among older Iranian. *Psychogeriatrics*. 2017; 17(6):460-5. [DOI:10.1111/psyg.12276] [PMID]

- [26] Rezaei M, Shariati B, Molloy DW, O'Caoimh R, Rashedi V. The Persian Version of the Quick Mild Cognitive Impairment Screen (Qmci-Pr): Psychometric Properties among Middle-Aged and Older Iranian Adults. *Int J Environ Res Public Health*. 2021; 18(16):8582. [DOI:10.3390/ijerph18168582] [PMID]
- [27] Salary S, Shairi MR, Asghari Moghadam MA. [Validity and Reliability the Rowland Universal Dementia Assessment Scale in a Sample of Elderly Women (Persian)]. *Salmand Iran J Ageing*. 2013; 8(3):63-73. [Link]
- [28] Davoudkhani M, Rajabi F, Norouzi Javidan A. Psychometric Evaluation of the Persian Version of Illustrated Memory Impairment Screen (PIMIS) Test in Elderly Patients with Alzheimer's Disease in Iran. *Arch Neurosci*. 2019; 6(3):e92617. [DOI:10.5812/ans.92617]
- [29] Javadi PS, Zendeabad A, Darabi F, Khosravifar S, Noroozian M. Development and implementation of Persian test of Elderly for Assessment of Cognition and Executive function (PEACE). *Electron Physician*. 2015; 7(7):1549-56. [DOI:10.19082/1549] [PMID]
- [30] Jafari Z, Steffen Moritz Ph, Zandi T, Aliakbari Kamrani A, Malyeri S. [Psychometric Properties of Persian Version of the Rey Auditory-Verbal Learning Test (RAVLT) among the Elderly (Persian)]. *Iran J Psychiatry Clin Psychol*. 2010; 16(1):56-64. [Link]
- [31] Afshar PF, Wiig EH, Malakouti SK, Shariati B, Nejati S. Reliability and validity of a quick test of cognitive speed (AQT) in screening for mild cognitive impairment and dementia. *BMC Geriatr*. 2021; 21(1):693. [DOI:10.1186/s12877-021-02621-z] [PMID]
- [32] Badrkhahan SZ, Sikaroodi H, Sharifi F, Kouti L, Noroozian M. Validity and reliability of the Persian version of the Montreal Cognitive Assessment (MoCA-P) scale among subjects with Parkinson's disease. *Appl Neuropsychol Adult*. 2020; 27(5):431-9. [DOI:10.1080/23279095.2019.1565762] [PMID]
- [33] Lotfi MS, Tagharrobi Z, Sharifi K, Abolhasani J. Psychometric Evaluation of the Cognitive State Test (COST) in a Sample of Iranian Elderly People. *Iran Red Crescent Med J*. 2016; 18(5):e23786. [DOI:10.5812/ircmj.23786] [PMID]
- [34] Sadeghi N, Noroozian M, Khalaji H, Mokhtari P. Validity and Reliability of Clinical Dementia Rating Scale among the Elderly in Iran. *Zahedan Med Sci Res*. 2012; 14(10):47-50. [Link]
- [35] Zarei M, Lajevardi L, Alizadeh Zarei M, Azad A, Mollazadeh E. Construct Validity and Test-Retest Reliability of Survey of Activities and Fear of Falling in the Elderly Among Iranian Patients With Parkinson Disease. *Middle East J Rehabil Health Stud*. 2016; 3(3):e37442. [DOI:10.17795/mejrh-37442]
- [36] Azad A, Hassani Mehraban A, Mehrpour M, Mohammadi B. Clinical assessment of fear of falling after stroke: Validity, reliability and responsiveness of the Persian version of the Fall Efficacy Scale-International. *Med J Islam Repub Iran*. 2014; 28:131. [PMID]
- [37] Azarnivand M, Dadgari A, Goli S, Foroughan M. Psychometric Properties of the Persian Version of Informant Questionnaire on Cognitive Decline in the Elderly-Short Form (IQCODE-S): Informant Questionnaire on Cognitive Decline in the Elderly-Short Form (IQCODE-S). *Shahroud J Med Sci*. 2019; 5(3). [DOI:10.22100/ijhs.v5i3.698]
- [38] Ghonoodi F, Sharifi F, Shahsavari H, Shahrestanaki SK, Navab E. Validity and reliability of the persian version of the modified telephone interview for cognitive status among community-dwelling older adults in Iran. *Dement Neuropsychol*. 2024; 17:e20230020. [DOI:10.1590/1980-5764-dn-2023-0020] [PMID]
- [39] Kashani V, Zarifkar M, Alinaghpoor Z. Determining validity and reliability of the Persian version of activities-specific balance confidence scale for elderly. *Koomesh*. 2018; 20(4):705-12. [Link]
- [40] Lotfalinezhad E, Barati F, Sahaf R, Shati M, Abolfathi Momtaz Y, Forughan M, et al. Psychometric Properties of the Persian Kessler Psychological Distress Scale Among Iranian Older Adults. *Iran J Health Sci*. 2023; 11(1):21-8. [DOI:10.32598/ijhs.11.1.909.2]
- [41] Bolghan-Abadi M, Segal DL, Coolidge FL, Gottschling J. Persian version of the Geriatric Anxiety Scale: Translation and preliminary psychometric properties among Iranian older adults. *Aging Ment Health*. 2013; 17(7):896-900. [DOI:10.1080/13607863.2013.788999] [PMID]
- [42] Bandari R, Heravi-Karimooi M, Miremadi M, Mohebbi L, Montazeri A. The Iranian version of geriatric anxiety inventory (GAI-P): A validation study. *Health Qual Life Outcomes*. 2019; 17(1):118. [DOI:10.1186/s12955-019-1176-z] [PMID]
- [43] Samadi H, Ahar S, Jafari S. [Perceived physical literacy in adulthood and old age: Psychometrics of the PLAS scale in the Iranian population (Persian)]. *Funct Res Sport Psychol*. 2025; 2(4):92-112. [DOI:10.22091/frs.2025.13858.1108]
- [44] Mathis RA, Taylor JD, Odom BH, Lairamore C. Reliability and Validity of the Patient-Specific Functional Scale in Community-Dwelling Older Adults. *J Geriatr Phys Ther*. 2019; 42(3):E67-e72. [DOI:10.1519/JPT.000000000000188] [PMID]
- [45] Podsiadlo D, Richardson S. The timed "Up & Go": A test of basic functional mobility for frail elderly persons. *J Am Geriatr Soc*. 1991; 39(2):142-8. [DOI:10.1111/j.1532-5415.1991.tb01616.x] [PMID]
- [46] Gómez JF, Curcio CL, Alvarado B, Zunzunegui MV, Guralnik J. Validity and reliability of the Short Physical Performance Battery (SPPB): A pilot study on mobility in the Colombian Andes. *Colomb Med (Cali)*. 2013; 44(3):165-71. [PMID]
- [47] Guralnik JM, Ferrucci L, Pieper CF, Leveille SG, Markides KS, Ostir GV, et al. Lower extremity function and subsequent disability: consistency across studies, predictive models, and value of gait speed alone compared with the short physical performance battery. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci*. 2000; 55(4):M221-31. [DOI:10.1093/gerona/55.4.M221] [PMID]
- [48] Beauchamp MK, Hao Q, Kuspinar A, D'Amore C, Scime G, Ma J, et al. Reliability and Minimal Detectable Change Values for Performance-Based Measures of Physical Functioning in the Canadian Longitudinal Study on Aging. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci*. 2021; 76(11):2030-8. [DOI:10.1093/gerona/glab175] [PMID]
- [49] Maggio M, Ceda GP, Ticinesi A, De Vita F, Gelmini G, Costantino C, et al. Instrumental and Non-Instrumental Evaluation of 4-Meter Walking Speed in Older Individuals. *PLoS One*. 2016; 11(4):e0153583. [DOI:10.1371/journal.pone.0153583] [PMID]

- [50] Rolland YM, Cesari M, Miller ME, Penninx BW, Atkinson HH, Pahor M. Reliability of the 400-m usual-pace walk test as an assessment of mobility limitation in older adults. *J Am Geriatr Soc.* 2004; 52(6):972-6. [DOI:10.1111/j.1532-5415.2004.52267.x] [PMID]
- [51] Sandberg A, Cider Å, Jivegård L, Nordanstig J, Wittboldt S, Bäck M. Test-retest reliability, agreement, and minimal detectable change in the 6-minute walk test in patients with intermittent claudication. *J Vasc Surg.* 2020; 71(1):197-203. [DOI:10.1016/j.jvs.2019.02.056] [PMID]
- [52] Martone AM, Marzetti E, Calvani R, Picca A, Tosato M, Bernabei R, et al. Assessment of sarcopenia: From clinical practice to research. *J Gerontol Geriatr.* 2019; 67(1):39-45. [Link]
- [53] Fowler SJ, Singh S, Revill S. Reproducibility and validity of the incremental shuttle walking test in patients following coronary artery bypass surgery. *Physiotherapy.* 2005; 91(1):22-7. [DOI:10.1016/j.physio.2004.08.009]
- [54] Peters DM, Fritz SL, Krotish DE. Assessing the reliability and validity of a shorter walk test compared with the 10-Meter Walk Test for measurements of gait speed in healthy, older adults. *J Geriatr Phys Ther.* 2013; 36(1):24-30. [DOI:10.1519/JPT.0b013e318248e20d] [PMID]
- [55] Abdullah, Mathiyakom W, Asai T, Ali I, Ullah S, Tantisuwat A. Comparison of balance, functional capacity, and quality of life between older adults with lower and higher levels of physical activity. *BMC Geriatr.* 2025; 25(1):786. [DOI:10.1186/s12877-025-06450-2] [PMID]
- [56] Yee XS, Ng YS, Allen JC, Latib A, Tay EL, Abu Bakar HM, et al. Performance on sit-to-stand tests in relation to measures of functional fitness and sarcopenia diagnosis in community-dwelling older adults. *Eur Rev Aging Phys Act.* 2021; 18(1):1. [DOI:10.1186/s11556-020-00255-5] [PMID]
- [57] Northgraves MJ, Hayes SC, Marshall P, Madden LA, Vince RV. The test-retest reliability of four functional mobility tests in apparently healthy adults. *Isokinet Exerc Sci.* 2016; 24(3):171-9. [DOI:10.3233/IES-160614]
- [58] Conradsson M, Lundin-Olsson L, Lindelöf N, Littbrand H, Malmqvist L, Gustafson Y, et al. Berg balance scale: Intrarater test-retest reliability among older people dependent in activities of daily living and living in residential care facilities. *Phys Ther.* 2007; 87(9):1155-63. [DOI:10.2522/ptj.20060343] [PMID]
- [59] Özkeskin M, Özden F, Tuna S. The Reliability and Validity of Modified Four-Square-Step-Test and Step-Test in Older Adults. *Phys Occup Ther Geriatr.* 2021; 39(4):397-408. [DOI:10.1080/02703181.2021.1936341]
- [60] Ferreira S, Raimundo A, Marmeleira J. Test-retest reliability of the functional reach test and the hand grip strength test in older adults using nursing home services. *Ir J Med Sci.* 2021; 190(4):1625-32. [DOI:10.1007/s11845-020-02492-0] [PMID]
- [61] Antoniadou E, Kalivioti X, Stolakis K, Koloniari A, Megas P, Tylilanakis M, et al. Reliability and validity of the mCTSIB dynamic platform test to assess balance in a population of older women living in the community. *J Musculoskelet Neuronal Interact.* 2020; 20(2):185-93. [PMID]
- [62] Harada ND, Chiu V, Stewart AL. Mobility-related function in older adults: Assessment with a 6-minute walk test. *Arch Phys Med Rehabil.* 1999; 80(7):837-41. [DOI:10.1016/S0003-9993(99)90236-8] [PMID]
- [63] Ortega-Pérez de Villar L, Martínez-Olmos FJ, Junqué-Jiménez A, Amer-Cuenca JJ, Martínez-Gramage J, Mercer T, et al. Test-retest reliability and minimal detectable change scores for the short physical performance battery, one-legged standing test and timed up and go test in patients undergoing hemodialysis. *PLoS One.* 2018; 13(8):e0201035. [DOI:10.1371/journal.pone.0201035] [PMID]
- [64] Canbek J, Fulk G, Nof L, Echternach J. Test-retest reliability and construct validity of the tinetti performance-oriented mobility assessment in people with stroke. *J Neurol Phys Ther.* 2013; 37(1):14-9. [DOI:10.1097/NPT.0b013e318283ffcc] [PMID]
- [65] VanSwearingen JM, Paschal KA, Bonino P, Yang JF. The modified Gait Abnormality Rating Scale for recognizing the risk of recurrent falls in community-dwelling elderly adults. *Phys Ther.* 1996; 76(9):994-1002. [DOI:10.1093/ptj/76.9.994] [PMID]
- [66] Lark SD, McCarthy PW, Rowe DA. Reliability of the parallel walk test for the elderly. *Arch Phys Med Rehabil.* 2011; 92(5):812-7. [DOI:10.1016/j.apmr.2010.11.028] [PMID]
- [67] Rose DJ, Lucchese N, Wiersma LD. Development of a multidimensional balance scale for use with functionally independent older adults. *Arch Phys Med Rehabil.* 2006; 87(11):1478-85. [DOI:10.1016/j.apmr.2006.07.263] [PMID]
- [68] Jones CJ, Rikli RE, Max J, Noffal G. The reliability and validity of a chair sit-and-reach test as a measure of hamstring flexibility in older adults. *Res Q Exerc Sport.* 1998; 69(4):338-43. [DOI:10.1080/02701367.1998.10607708] [PMID]
- [69] Taheri Tanjani1 P, Azadbakht M. [Psychometric Properties of the Persian Version of the Activities of Daily Living Scale and Instrumental Activities of Daily Living Scale in elderly (Persian)]. *J Mazandaran Univ Med Sci.* 2016; 25(132):103-12. [Link]
- [70] Shayeghian Z, Amiri P, Vahedi-Notash G, Karimi M, Azizi F. Response Comment on "Validity and Reliability of the Iranian Version of the Short Form Social Well Being Scale in a General Urban Population". *Iran J Public Health.* 2020; 49(4):820-1. [DOI:10.18502/ijph.v48i8.2988] [PMID]
- [71] Vaez Mousavi M, Carneiro L, Shams A, Abbasi H, Dehkordi PS, Bayati M, et al. Age-related variations in physical activity, happiness, and psychological well-being: Evidence from Iran. *PLoS One.* 2025; 20(1):e0314202. [DOI:10.1371/journal.pone.0314202] [PMID]
- [72] Bagheri MJ, Asgharnejad Farid A, Nasrolahi B. [The relationship between self-efficacy and quality of life through the mediating role of psychological well-being in the elderly (Persian)]. *Aging Psychol.* 2022; 8(1):39-54. [DOI:10.22126/jap.2022.7431.1602]
- [73] Nooripour R, Ghanbari N, Hosseini S, Ronzani TM, Hussain AJ, Ilanloo H, et al. Validation of the Spiritual Well-being Scale (SWBS) and its role in Predicting Hope among Iranian Elderly. *Ageing Int.* 2022; 48(2):593-611. [DOI:10.1007/s12126-022-09492-8]

- [74] Mavali S, Mahmoodi H, Sarbakhsh P, Shaghaghi A. Psychometric Properties of the Warwick-Edinburgh Mental Wellbeing Scale (WEMWBS) in the Iranian Older Adults. *Psychol Res Behav Manag*. 2020; 13:693-700. [DOI:10.2147/PRBM.S256323] [PMID]
- [75] Mollaei P, Momtaz YA, Saboor M, Zanjari N. Psychometric Properties of the Adjustment to Aging Scale (Atas) in Iranian Older Adults. *Geriatrics (Basel)*. 2025; 10(6):149. [DOI:10.3390/geriatrics10060149] [PMID]
- [76] Seyedjavadi M, Sarbakhsh P, Mohammadpoorasl A, Shaghaghi A. Cultural adaptation and psychometric validation of the Short Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale (SWEMWBS) among Iranian older adults. *Aging Ment Health*. 2025; 29(11):2137-44. [DOI:10.1080/13607863.2025.2521733] [PMID]
- [77] Nikkha M, Heravi-Karimooi M, Montazeri A, Rejeh N, Sharif Nia H. Psychometric properties the Iranian version of Older People's Quality Of Life questionnaire (OPQOL). *Health Qual Life Outcomes*. 2018; 16(1):174. [DOI:10.1186/s12955-018-1002-z] [PMID]
- [78] Feizi A, Heidari Z. Persian version of the brief Older People's Quality of Life questionnaire (OPQOL-brief): The evaluation of the psychometric properties. *Health Qual Life Outcomes*. 2020; 18(1):327. [DOI:10.1186/s12955-020-01586-8] [PMID]
- [79] Rasafiani M, Sahaf R, Shams A, Vameghi R, Zareian H, Akrami R. [Validity and Reliability of the Persian Version of the World Health Organization Quality of Life Questionnaire - the Older Adults Edition (Persian)]. *Salmand*. 2020; 15 (1):28-41. [DOI:10.32598/sija.2020.3.110]
- [80] Nedjat S, Montazeri A, Holakouie K, Mohammad K, Majdzadeh R. Psychometric properties of the Iranian interview-administered version of the World Health Organization's Quality of Life Questionnaire (WHOQOL-BREF): A population-based study. *BMC Health Serv Res*. 2008; 8:61. [DOI:10.1186/1472-6963-8-61] [PMID]
- [81] Tabibi MA, Samouei R, Salimian N, Shahidi S, Atapour A, Nazemi F, et al. Validity and reliability of Persian version of Low Physical Activity Questionnaire (LoPAQ). *BMC Nephrol*. 2024; 25(1):178. [DOI:10.1186/s12882-024-03615-w] [PMID]
- [82] Sahaf R, Delbari A, Fadayee Vatan R, Rassafiani M, Sabour M, Ansari G, et al. [Validity and reliability of self-report physical activity Instruments for Iranian older people (Persian)]. *Iran J Ageing*. 2014; 9(3):206-17. [Link]
- [83] Hatami O, Aghabagheri M, Kahdouei S, Nasiriani K. Psychometric properties of the Persian version of the Physical Activity Scale for the Elderly (PASE). *BMC Geriatr*. 2021; 21(1):383. [DOI:10.1186/s12877-021-02337-0] [PMID]
- [84] Barati M, Hansson EE, Taheri-Kharamah Z, Topolski TD. Translation, validity and reliability of the Persian version of the rapid assessment of physical activity questionnaire. *BMC Geriatr*. 2024; 24(1):452. [DOI:10.1186/s12877-024-05065-3] [PMID]
- [85] Khoshrou H, Mostafaei N, Negahban H, Raeesi SJ. [Reliability and Validity of the Persian Version of the University of California at Los Angeles (UCLA) Activity Scale in Candidates for Knee Replacement Surgery (Persian)]. *Arch Rehabil*. 2022; 23(1):112-25. [DOI:10.32598/RJ.23.1.3429.1]
- [86] Vasheghani-Farahani A, Tahmasbi M, Asheri H, Ashraf H, Nedjat S, Kordi R. The Persian, last 7-day, long form of the International Physical Activity Questionnaire: Translation and validation study. *Asian J Sports Med*. 2011; 2(2):106-16. [DOI:10.5812/asjasm.34781] [PMID]
- [87] Mohebi F, Mohajer B, Yoosefi M, Sheidaei A, Zokaei H, Damerchilu B, et al. Physical activity profile of the Iranian population: STEPS survey, 2016. *BMC Public Health*. 2019; 19(1):1266. [DOI:10.1186/s12889-019-7592-5] [PMID]
- [88] Zare H, Tagharrobi Z, Zare M. Cross-cultural adaptation and psychometric evaluation of the social frailty scale in Iranian older adults. *BMC Geriatr*. 2024; 24(1):368. [DOI:10.1186/s12877-024-04940-3] [PMID]
- [89] Izadi-Avanji F S, Mohseni-Asl R, Gilasi H. Psychometric Properties of the Persian Version of the Social Health Scale for the Elderly. *J Client-Centered Nurs Care*. 2025; 11(3):229-36. [DOI:10.32598/JCCNC.11.3.280.8]
- [90] Aliakbarzadeh Arani Z, Zanjari N, Ghaed Amini Harooni G. Validity and reliability of the Persian version of the Adapted Social Capital Assessment Tool: A sample of Iranian older people. *J Kerman Univ Med Sci*. 2024; 31(4):194-8. [DOI:10.34172/jkmu.2024.31]
- [91] Azizi Zeinalhajlou A, Safaeian AR, Nadrian H, Hashemiparast M, Alizaddeh Aghdam MB, Matlabi H. [Psychometric Properties of the Persian Version of the Social Disconnectedness and Perceived Isolation Scales in Iranian Older Adults (Persian)]. *Salmand*. 2023; 17(4):472-91. [DOI:10.32598/sija.2022.856.2]
- [92] Eftekharian R, Kaldi A, Sum S, Sahaf R, Fadayee Vatan R. [Validity and Reliability of Persian Version of Onyx Social Capital Scale in Elderly People (Persian)]. *Salmand*. 2016; 11(1):174-89. [DOI:10.21859/sija-1101174]
- [93] Levac D, Colquhoun H, O'Brien KK. Scoping studies: Advancing the methodology. *Implement Sci*. 2010; 5:69. [DOI:10.1186/1748-5908-5-69] [PMID]
- [94] Dimitriadou I, Toska A, Eloranta S, Mört S, Korsström N, Lundberg A, et al. Comprehensive Geriatric Assessment: Addressing Unmet Healthcare Needs in Older Adults. *Healthcare (Basel)*. 2025; 13(21):2715. [DOI:10.3390/healthcare13212715] [PMID]
- [95] Apóstolo J, Cooke R, Bobrowicz-Campos E, Santana S, Marcucci M, Cano A, et al. Predicting risk and outcomes for frail older adults: an umbrella review of frailty screening tools. *JBIM Database System Rev Implement Rep*. 2017; 15(4):1154-208. [DOI:10.11124/JBISRIIR-2016-003018] [PMID]
- [96] Puts MTE, Toubasi S, Andrew MK, Ashe MC, Ploeg J, Atkinson E, et al. Interventions to prevent or reduce the level of frailty in community-dwelling older adults: A scoping review of the literature and international policies. *Age Ageing*. 2017; 46(3):383-92. [DOI:10.1093/ageing/afw247] [PMID]